

MOTTATT

3 1 AUG 2010

ARBEIDSDEPARTEMENTET

Tariffnemnda
Arbeidsdepartementet
0030 OSLO

Deres ref.
TN-2010002140

Vår ref.
2010002605-6/LO - 231.0/HAAN

Dato:
OSLO, 30.08.2010

HØRING - UTKAST TIL FORSKRIFT OM FORTSATT ALLMENNGJØRING AV TARIFFAVTALER FOR ENKELTE PETROLEUMSANLEGG PÅ LAND

Det vises til Tariffnemndas høringsbrev av 01.07.d.å.

LO støtter forslag til endring i reguleringsbestemmelsen i forskriften § 7.

EL&IT Forbundet og Fellesforbundet har avgitt uttalelser til høringen i brev med vedlegg av henholdsvis 24.08. og 25.08.d.å. som **vedlegges**. LO slutter seg til det som her er uttalt.

FAFO har i uttalelse datert 17.08.d.å. til Fellesforbundet gitt en kommentar til FAFOs forskning om erfaringer med allmenngjøring i industrien, inklusive landbasert petroleumsanlegg (vedlagt uttalelsen fra Fellesforbundet). Siste avsnitt konkluderer slik:

”De strukturelle forholdene som i utgangspunktet ga grobunn for lavlønnskonkurranse blant underentreprenører på petroleumsanleggene er antagelig fortsatt til stede. Finanskrisen i Europa bidrar sannsynligvis til økt konkurranse om oppdragene, noe som kan føre til at prisene presses nedover. Lavere arbeidskostnader er en viktig del av konkurransen. I deler av det norske arbeidsmarkedet vet vi at vanlige tariffavtaler har en normativ gjennomslagskraft, også i virksomheter som ikke er omfattet av avtaler. Selv om allmenngjøring nok kan ha en generell normdannende effekt når den er i kraft, er det liten grunn til å anta at en slik effekt vil vedvare, eller være særlig sterk, etter at vedtaket eventuelt er opphevet. Erfaringene fra petroleumsanleggene i perioden før 2004, samt i byggebransjen, har også vist at en normdannende effekt i mindre grad er gjeldende i bransjer og arbeidsplasser med hyppig skiftende kontrakter og utenlandske oppdragstakere og arbeidstakere.”

I vedlegg til uttalelsen fra EL&IT Forbundet har distriktssekretær Atle Rasmussen ved Elektroarbeidernes fagforening Hordaland, Sogn og Fjordane gitt en redegjørelse for forhold som har vært fremme ved Mongstad. Det er også avgitt en rapport fra LO-koordinator Rune Eriksen på Kårstø vedrørende et forhold høsten 2009 som **vedlegges**.

Ovennevnte underbygger etter LOs syn at lønns- og arbeidsvilkår for utenlandsk arbeidskraft på landanleggene nokså raskt vil krype under minstenivåene dersom allmenngjøring ikke

oppretholdes. Det vises i den forbindelse til allmenngjøringsloven § 5 annet ledd annet alternativ som angir at Tariffnemnda også kan treffe vedtak der det er risiko for at problemer vil kunne oppstå.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

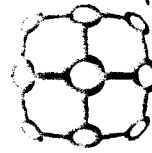

Håkon Angel
advokat

Vedlegg

Kopi: EL&IT Forbundet (ref.: 10-00529/65)
Fellesforbundet (ref.: 2010/01042-20/320)

KOPI

EL&IT
FORBUNDET

Mott 23/8-10

Landsorganisasjonen i Norge
c/o Juridisk avdeling v/Håkon Angell
Youngs gate 11

0181 OSLO

Deres ref:
2010002605-2/LO - 231.0/HAAN

Sak / arkiv:
10-00529/65

Dato:
24.08.2010

Saksbehandler:
Jan Henrik Larsen

HØRING - UTKAST TIL FORSKRIFT OM FORTSATT ALLMENNGJØRING AV TARIFFAVTALE FOR ENKELTE PETROLEUMSANLEGG PÅ LAND.

Vi har mottatt brev fra LO datert den 08.07.2010, der man ber om kommentarer og tilbakemeldinger på Tariffnemndas forslag til videreføring av forskrift nr 1123 ang. allmenngjøring på enkelte petroleumsanlegg.

Vi vil her kort kommentere forskriften.

Generelt om forskriften.

Det er av stor betydning at vi fortsatt har tilgjengelig de virkemidler som et vedtak om forlenging av allmenngjøringsforskriften gir oss ved disse anleggene.

Når det er stor aktivitet på slike anlegg så er også mange leverandører og underleverandører engasjert med oppdrag og man oppdager stadig tilfeller av sosial dumping på anleggene.

Både Petroleumstilsynet og Statoil selv bruker allmenngjøringen til å følge opp leverandører av tjenester på anleggene. Som det går fram av vedlegget fra distriktssekretæren i Hordaland, så er det mye problemer i tilknytning til Mongstadanlegget. Uten å ha en allmenngjøringsforskrift som grunnlag for å rydde opp i lønns og arbeidsvilkår, så ville situasjonen vært mye verre.

Dokumentasjonen som vi legger ved dette brev relaterer seg til Mongstadanlegget fordi det er der det har vært en størst aktivitet i denne perioden.

Petroleumstilsynet skriver også selv i sin årsmelding for 2008 at de i stor grad har konsentrert seg om å følge opp allmenngjøringsforskriften på Mongstadanlegget når det gjelder lønns og arbeidsvilkår. Som vedleggene vil vise så har de skrevet ut pålegg til underleverandører på anlegget.

Kontoradresse: EL & IT Forbundet	Telefon: 23 06 34 00	Bankgiro: 9001.07.20965	E - post: firmapost@elogit.no	Internett: http://www.elogit.no
Youngsgt. 11c 0181 Oslo	Telefaks: 23 06 34 01	Organisasjonsnr.: 880 522 892 MVA	E - post til saksbehandler: jan.henrik.larsen@elogit.no	Tlf. saksbehandler: 23 06 34 21

Dette viser viktigheten av å ha en forskrift med de virkemidler den fører med seg for å holde orden på disse anleggene.

Der finnes ingen grunn til å tro at økning i aktiviteten på andre petroleumsanlegg ikke vil medføre samme type problemer som har blitt avslørt på Mongstad. Derfor er det av stor betydning at alle anleggene omfattes av forskriften slik det legges opp til fra nemndas side.

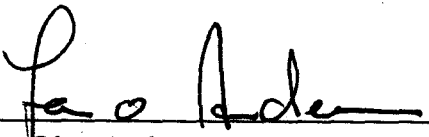
EL & IT Forbundet legger ved brev fra vår distriktssekretær samt mediaoppslag, kopi av pålegg gitt av Petroleumstilsynet, utdrag fra årsberetningen til Petroleumstilsynet fra 2008 og 2009, møtereferater fra LO utvalget på Mongstad og en foreløpig oversikt på leverandører som har fått kontrakt ang. revisjonsstansen i september 2010.

Endring i forskriftens § 7.

EL & IT Forbundet støtter den endring som Tariffnemnda foreslår i § 7. Det vil gi en automatisk regulering av lønnsatser som følge av tariffrevisjoner i perioden og gir mindre saksbehandling av forskriften ved endringer i som kommer i hvert mellomoppgjør.

Dette vil etter vårt syn lette arbeidet til både Tariffnemnda og forbundet med å holde forskriften oppdatert til en hver tid.

Med vennlig hilsen
EL & IT Forbundet

Jan Olav Andersen
Avdelingsleder

Jan Henrik Larsen
Forbundssekretær

EL&IT Forbundet
V/ Jan Henrik Larsen
Youngsgt. 11
0181 OSLO

KRAV OM VIDEREFØRING AV ALLMENNGJØRINGSVEDTAKET

Med hjemmel i lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. har Tariffnemnda besluttet å sende en eventuell videreføring av Forskrift 6. oktober 2008 nr. 1123 om allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land ut på høring.

Elektroarbeidernes Fagforening synes det er sterkt beklagelig at Tariffnemnda ikke besluttet direkte å videreføre allmenngjøringsvedtaket etter det fremsatte kravet fra LO.

Petroleumstilsynet gjennomførte i perioden 6.-8.10.2008 tilsyn med StatoilHydro og utvalgte entreprenørers styring av arbeidsmiljø og oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske arbeidstakere på Mongstad anlegget.

Ptil fant under tilsynet flere klanderverdige forhold:

- Sh`s, DEG`s og NEM`s systemer for oppfølging av informasjons- og påseplikt var mangelfull.
- DEG`s hovedleverandør NEM kunne ikke fremlegge dokumentasjon på lønns- og arbeidsvilkår for ansatte hos underleverandører og bemanningsforetak.

Se vedlagt tilsynsrapport fra Ptil.

Det ble også sendt pålegg om utlevering av opplysninger / varsel om stans til NEM, samt varsel om pålegg og pålegg etter brudd på forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett til StatoilHydro og DEG.

NEM påklaget vedtaket inn for departementet, og fikk i februar 2009 medhold i at Ptil ikke kan rette pålegg mot en tjenesteleverandør.

StatoilHydro og Dong Energy Norge, operatørselskap og hovedleverandør, påklaget ikke vedtak og varsler som var sendt av Ptil

Som en følge av at Nem fikk medhold i sin klage har Ptil sendt inn forslag om regelverksendring for å gjøre hovedleverandøren til pliktsubjekt også på deres myndighetsområde.

I 2009 har ikke Ptil gjort noen særskilte tiltak for å følge opp allmenngjøringsforskriften, men har kun lagt det inn som en del av sitt øvrige tilsyn, ref årsberetning 2009 fra Ptil. Med den aktiviteten som er/har vært på Mongstad og det at de fant flere klanderverdige forhold når de gjorde et skikkelig tilsyn tilsier at Ptil burde i sterkere grad fulgt opp sitt ansvar. I og med at det i liten grad har vært ført tilsyn er det høyst usikkert om forskriften blir etterlevd av alle involverte selskaper.

I januar og februar 2010 var det store presseoppslag om SMIL prosjektet på Mongstad. Hovedleverandør NLI løste Babcock fra sin kontrakt, og i den prosessen ble også et 30 talls underleverandører rammet, se vedlagte presse oppslag. Det er fremdeles pr dags dato arbeidstakere som ikke har fått utbetalt lønn med bakgrunn i denne saken.

I denne prosessen ble det også fremsatt påstander om grov sosial dumping, både i selve oppslagene men også i kommentarene til oppslagene på internett. Påstandene i kommentarene til oppslagene ble i stor grad fremsatt av personell som enten jobbet på anlegget eller hadde jobbet der.

Sannsynligvis så vil det være noe sannhet i slike påstander, men dette var vanskelig å få verifisert sikkert. På anlegg av denne karakter er det en utfordring å avdekke sosial dumping. Dette henger sammen med at arbeidet foregår på områder som vi ikke har tilgang til uten å få det klarert og noen til å følge oss. Det er da vanskelig å opparbeide nok tillit til utenlandske arbeidstakere til at de utleverer nødvendige opplysninger for å avdekke sosial dumping.

Det har dessverre vært avholdt få LO utvalgsmøter de siste par årene. Jeg har purret på flere ganger for å få avholdt møter, men det har dessverre ikke blitt noe av. Sist avholdt møte var 11.2.2009, se vedlagt referat. I det møte ble det informert om at LO – koordinatorene har hatt en gjennomgang med 6-8 selskaper sammen med DONG. Det ble funnet noe mislighold som ble rettet opp i, se vedlagt referat pkt. 7.

I møte 27.11.2008 ble det informert om og gjennomgått systemet for oppfølging av arbeidstidsordninger. På grunn av mange utenlandske selskaper kunne en ikke si å ha fullgod kontroll på alle selskaper. Det manglet ikke informasjon men evnen i det enkelte selskap til å gjennomføre det, se vedlagt referat pkt 4.

For nærmere å beskrive den aktiviteten som ble nevnt i krav om videreføring av allmenngjøringsvedtaket som ble sendt inn i april sender jeg med en oversikt over bedrifter som har arbeid i forbindelse med revisjonsstansen nå i september. Denne listen er nok sikkert ikke komplett, og under hver bedrift ligger det mange bedrifter som er involvert i arbeidet. For eksempel står det Aker Solutions, men her har både AOP og AEL arbeid, i tillegg har de gjerne innleide og/eller nye underleverandører.

Med vennlig hilsen

ELEKTROARBEIDERNE FAGFORENING
HORDALAND, SOGN OG FJORDANE

Atle Rasmussen

Bergen, den 16.august 2010

Vedlegg:

Tilsynsrapport fra Ptil i 2008

Pålegg om utlevering av opplysninger / varsel om stans til NEM

Varsel om pålegg og pålegg sendt til StatoilHydro og DONG 10.10.2008 og 15.10.2008

Årsberetning 2008 og 2009 Faktadel Ptil

Diverse presseoppslag fra oktober 2008 og januar-februar 2010

Referat fra LO utvalgsmøter 27.11.2008 og 11.2.2009

Bedrifter stans 2010

Ansatte får ikke lønn

Krangler på Mongstad.

DN.no

Publisert: 14.01.2010 - 07:37 Oppdatert: 14.01.2010 - 09:54

Statoils store miljøombygging av Mongstad-raffineriet plages av leverandørkrangel, skriver Dagens Næringsliv.

Det såkalte Smil-prosjektet på Mongstad er miljøinvesteringsprosjekt der Statoil blant annet bygger nytt svovelrenseanlegg ved oljeraffineriet.

Så langt har det hverken blitt mange smil eller særlig godt miljø.

- Konkurs hvis vi ikke får penger

Flere ansatte på anlegget har slitt med å få lønn for strevet. En rekke underleverandører DN har snakket med, sier at de ikke får betalt for jobbene de har utført.

Det tyske selskapet Babcock skal ha hengt etter med betalingene til et titall underleverandører. På den annen side skal Babcock ifølge DN ha krevd bedre betalt fra hovedkontraktøren NLI. Det er norske NLI som har hovedkontrakten på en halv milliard kroner med Statoil.

Daglig leder Trond Hundstuen i underleverandøren RE Hydrobolt ser imidlertid mørkt på situasjonen.

- Får vi ikke penger torsdag eller fredag, er vi konkurs. Vi har ventet i flere måneder, sier Hundstuen til DN.

Har tatt affære

Statoil er ikke tilfreds med situasjonen.

- Vi kan ikke gripe inn i diskusjonene mellom forskjellige leverandører. Vi har et påseeransvar, men vi kan ikke ta over arbeidsgiveransvaret. Det er tragisk hvis folk ikke får den lønnen de er lovet, sier informasjonsleder Jon Halstein Tjore på Mongstad til DN.

Les også: Kostbar CO2-fangst på Mongstad

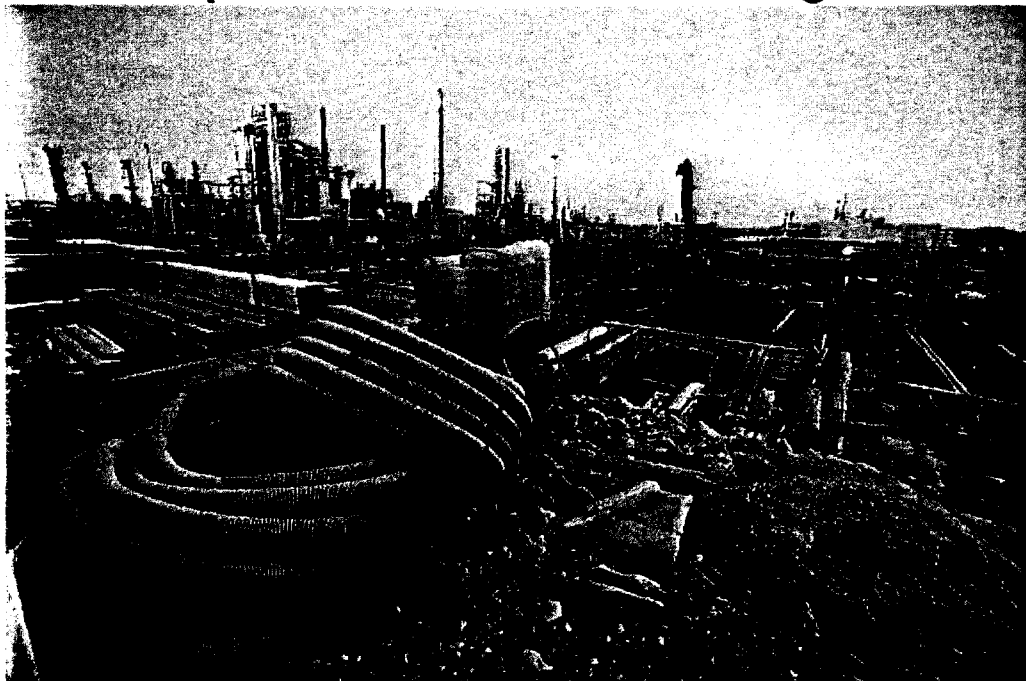
- Verden er takknemlig

Vi tar oss av din dokumenthåndtering
www.konicaminolta.no

15 selskaper konkurstruet etter Mongstad-bråk

Tyskere kastet ut av Mongstad-prosjektet.

E24

Publisert: 19.01.10 12:26, Oppdatert: 19.01.10 12:39

ANNONSE

Det norske selskapet NLI, som er hovedkontraktør på Mongstad har hevet avtalen med tyske Babcock etter mislighold av betalinger, skriver Oilinfo.no

Krangelen mellom selskapene truer en rekke norske underleverandører.

- Minst halvparten av selskapene som har vært tilknyttet prosjektet er truet av konkurs, sier Lars Stockeus i Prosjektconsult til Oilinfo.no. Han var plassjef for Babcock på Mongstad.

Opp mot 30 underleverandører er involvert på prosjektet, skriver nettsiden.

Daglig leder Trond Hundstuen i underleverandøren RE Hydrobolt var svært bekymret forrige uke.

- Får vi ikke penger torsdag eller fredag, er vi konkurs. Vi har ventet i flere måneder, sa Hundstuen til Dagens Næringsliv onsdag.

Skylder på hverandre

Babcock på sin side mener det er NLI som er hovedgrunnen til problemene.

- NLI er ikke i stand til å styre et prosjekt av denne størrelsen. Jeg tror det må være første gang. Jeg har vært 26 år i denne bransjen, og jeg har aldri opplevd lignende prosjektstyring, sier Jürgen Schneider som er driftsjef i det tyske selskapet.

Konflikten knytter seg til det såkalte Smil-prosjektet som er Statoils miljøombygging av Mongstad-raffineriet.

Ifølge underleverandørene skylder tyskerne nå nær 40 millioner.

NLI betaler ikke

Etter kontraktbruddet med Babcock krever leverandørene betalt av NLI, men det nekter NLI.

Statoil opplyser at prosjektet skal være klar til våren, men ønsker ikke å gå inn i konflikten mellom partene.

Flere E24-saker

Denne artikkelen finner du på <http://e24.no/naeringsliv/article3471567.ece>

100 uten kontrakt:

Kraftig Mongstad-advarsel til StatoilHydro

100 arbeidere på Mongstad har ikke arbeidskontrakt. Det burde StatoilHydro ha visst om. Nå kan det bli full stans på anlegget.

Camilla Bjørnheim

Publisert 10.10.2008 14:23 - Oppdatert 10.10.2008 16:52

Things can come to a complete halt at Mongstad next week, Ptil alerts. (Foto: Scanpix)

100 arbeidere i det nederlandske entreprenørselskapet NEM er i sving for å bygge et energiverk på Mongstad. Dong Energy er byggherre, mens StatoilHydro er operatør og har det øverste ansvaret på anlegget.

Da Petroleumstilsynet var på tilsyn denne uken, viste det seg at de NEM ikke kunne legge fram verken arbeidskontrakter eller avtaler om lønn eller andre godtgjørelser for sine 100 ansatte.

Sjeldent

- Det er svært sjelden vi opplever dette. Selskapet kunne ikke vise til noen papirer på hva de ansatte tjener. Det er alvorlig, sier Inger Anda, pressetalskvinne i Petroleumstilsynet.

De 100 ansatte er fra Estland, Ungarn, Litauen, Tyskland og Russland. LO-koordinator Truls-Olav Nilsen sier de 100 har ei timelønn på mellom 7 og 9 euro.

- Langt under minstelønn og helt uholdbart, sier han.

Ptil forlanger at NEM framskaffer nødvendig dokumentasjon. Selskapet har frist til seg til 11. oktober, det betyr at innen klokken 24.00 natt til søndag, må dokumentasjonen være levert.

- Hvis ikke dokumentasjonen framlagt, vil vi helt eller delvis stanse aktiviteten på Mongstad til disse forhold er i orden, sier Anda.

Fredag gikk Ptil videre, og ga pålegg også til StatoilHydro og Dong i saken.

StatoilHydro burde vite

Hensikten med tilsynet på Mongstad denne uken var å undersøke arbeidsmiljøet og oppfølging av utenlandske ansatte, og dermed hvordan StatoilHydro og entreprenørene sikrer at utenlandske ansatte har arbeidsvilkår i tråd med regelverket.

Både StatoilHydro og Dong har et såkalt «påseansvar». De skal passe på at deres leverandører driver lovlig.

Ptil mener StatoilHydro og Dong bryter forskriften om informasjons- og påseplikt og innsynsrett.

- Vi kan ikke se at de utøver sin plikt. Det er viktig å tydelig adressere ansvar også overfor Dong og StatoilHydro her, sier Anda.

Ptil forlanger at selskapene redegjør for de styringssystemer som er etablert for å ivareta påseplikten.

- Vi vil vite hva som er gjort for å sikre at de utenlandske arbeidstakere får samme vilkår som norske, sier Anda.

Ptil vil også vite hva selskapene vil gjøre i forhold til framtidige entreprenørene som har utenlandske ansatte. De får frist på seg til 17. oktober. Frist for å komme med uttalelser knyttet til pålegget er satt til 14. oktober.

Lagt fram krav

Informasjonskonsulent på Mongstad Slw Synnevåg Hauge sier StatoilHydro nettopp har mottatt pålegget.

- Jeg vil ikke kommentere ennå. Men kan si at vi har lagt fram et krav om at NEM legger fram manglende dokumentasjon innen klokken tolv fredag. Dette er ikke blitt gjort, men vi har satt en ny frist, siden vi nå får opplyst at det jobbes med saken.

LO-koordinator Truls-Olav Nilsen sier han har samarbeidet med StatoilHydro i flere måneder for å få orden på forholdene, uten særlig hell.

- Forholdet er uholdbart. Vi har gått flere runder med underleverandørene og bedt dem komme med dokumentasjon, uten hell. Det er beklagelig at StatoilHydro kan leve med dette, sier han.

Nilsen, StatoilHydro og Dong har fredag blitt enige om at NEM får frist til neste fredag, 18. oktober, for å legge fram arbeidskontraktene.

Inger Anda.

Sosial dumping og massekonkurser på Mongstad

Underleverandørene på Statoils SMIL-prosjekt på Mongstad får fremdeles ikke lønn, nå etterlyser de inngripen fra Statoil og hovedkontraktør NLI.

Av Inger Johanne Stenberg

- Anslagsvis går et titalls bedrifter over ende som følge av dette. Det verste er at vi som rammes ikke får noen informasjon, sier en opprørt Lars Stockeus i underleverandørselskapet Projecktconsult.

Store utestående pengesummer, flere konkurser og involvering av politiet er bare noen av stikkordene for bråket som har herjet Mongstad de siste ukene.

Det er Statoils SMIL-prosjekt på Mongstad-raffineriet som skulle vise seg å bli svært så utfordrende for både kontraktør og underleverandører. Nå sitter flere arbeidere i Europa uten lønn, men med husleie og strømgjeld som må betales.

- Vi får kanskje ikke penger før om ett år, men vi må bare vente. Men det finnes grenser for hvor lenge jeg kan godsnakke med huseier og strømleverandør før de må ha pengene sine, sier Peter Dalsgaard i Aimeks.

Dalsgaard har sammen med blant annet Lars Stockeus jobbet på Mongstad på oppdrag for Babcock som igjen er hyret inn av hovedkontraktør NLI. Siden november har flere av selskapene måtte se langt etter lønn for strevet, og flere selskaper står på konkursens rand.

- Vi venter bare på konkurserklæring fra skattemyndighetene, opplyser Trond Cato Hundstuen i RE Hydrobolt.

Selskapet med omkring 30 ansatte må dermed forberede en rekke oppsigelser om betalingene ikke kommer umiddelbart.

Les også: [Opptil 15 selskap konkurstruet av Mongstad-bråk](#)

Sosial dumping

- Jeg trodde virkelig ikke dette var mulig når man er i kontrakt med selskap av kaliberet som Babcock, NLI og Statoil. Det er helt klart at Statoil og NLI har et påseeransvar, men hadde jeg sittet i styrene for noen av de selskapene hadde jeg prøvd å gjøre noe for å løse denne situasjonen, sier Hundstuen.

Nærmere 70 prosent av selskapene som er involvert i prosjektet er utenlandske. Både norske og utenlandske arbeidere har nå gått uten lønn i nesten tre måneder, og pengene ser fremdeles ikke ut til å komme. LO koordinator på Mongstad Truls Olav Strand Nilsen synes situasjonen er vanskelig.

- Det er håp så lenge det er dialog, men det er også alt det er, sier Strand Nilsen.

- Er det snakk om sosial dumping?

- En ting er å ikke få lønn etter norsk minstesats, men at de ikke får lønn i det hele tatt - det sier seg selv hva vi snakker om, forteller Strand Nilsen.

Statoil på sin side understreker at det dreier seg om en konflikt mellom to leverandører, og som de ikke kan, eller vil kommentere ytterligere. Også Babcock forholder seg helt tause til saken gjennom sin advokat Lars Jørgen Francke.

Stocheus sier videre at situasjonen for hans selskap Projecktconsult og det norske RE Hydrobolt er prekær. Tyske Aimeks har også tilbakekalt en arbeider fra et av Babcocks prosjekter i Italia som følge av betalingstrøbbel.

- Vi kan ikke jobber mer for Babcock om vi ikke får lønn, sier Dalsgaard i Aimeks.

- Som underleverandør befinner vi oss på bunnen av næringskjeden, først går vi dukken, deretter nestemann, deretter eventuelt Babcock. Men jeg håper Babcock går dukken først, tilføyer en oppgitt Dalsgaard til Oilinfo.

Denne saken er hentet fra vårt søsternettssted Oilinfo.no. Oilinfo og Petro.no er begge en del av mediehuset PETROmedia.

Var det du nettopp leste interessant? Få flere slike saker rett i innboksen to ganger i uka - helt gratis! [Klikk her for å abonnere på vårt nyhetsbrev.](#)

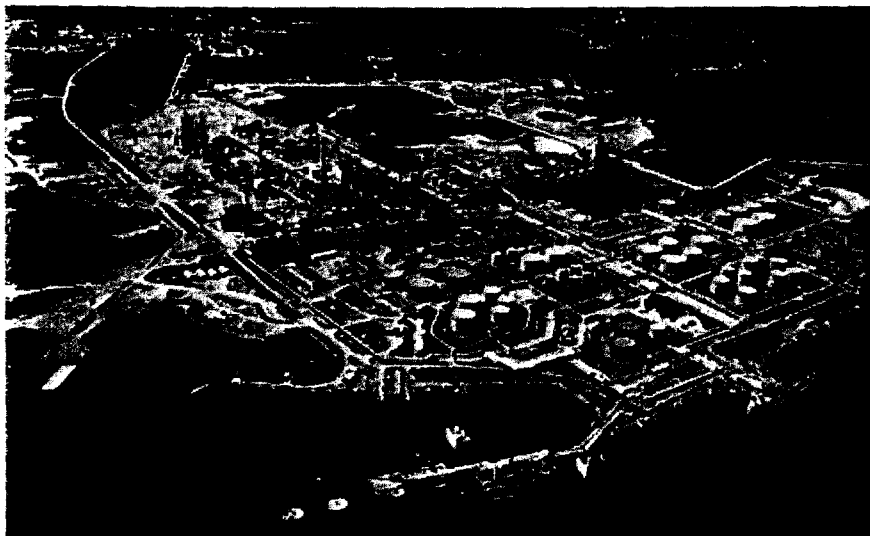
Oppdatert: 01.02.2010 15:03 [Kontakt redaksjonen] [Skriv ut]

Hovedside / Nyheter

TILSYN MED STYRING AV ARBEIDSMILJØ OG LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR FOR UTENLANDSKE ANSATTE

17.12.2008 | Tilsyn: Petroleumstilsynet (Ptil) har i perioden 6.-8.10.2008 ført tilsyn med StatoilHydro (SH) og utvalgte entreprenørers styring av arbeidsmiljøforhold og oppfølging lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske arbeidstakere på Mongstad.

Det ble i løpet av tilsynet gjennomført intervjuer, dokumentgjennomgang og verifikasjoner ute i anlegget.

Mongstadanlegget (kilde: StatoilHydro)

Bakgrunn for tilsynet

Ptil har ført flere tilsyn som retter seg spesifikk mot arbeidsmiljø på landanlegg siden myndighetsansvaret ble overført fra Arbeidstilsynet til Ptil i 2004.

Bakgrunnen for disse tilsynene har vært å få innsikt i og oversikt over arbeidsmiljøutfordringer og aktørenes evne til styring av arbeidsmiljøforhold. Identifisering og oppfølging av risikoutsatte arbeidstakergrupper er et av fem hovedsatsingsområder for Ptil i 2008.

I dette tilsynet på Mongstad var vi blant annet sett på hvordan grupper av arbeidstakere som utsettes for spesiell risiko identifiseres og følges opp som en del av den systematiske oppfølgingen av arbeidsmiljøet.

Vi så på utenlandske ansatte som en potensielt risikoutsatt gruppe på Mongstad og ville derfor se på hvordan SH og entreprenører sikret at HMS-forhold og lønnsvilkår for utenlandske ansatte var i tråd med regelverket. Samarbeidet og ansvarsfordelingen med entreprenører og underentreprenører ble vurdert som en del av tilsynet.

Tilsynet baserer seg på følgende lover og forskrifter:

- Arbeidsmiljøloven og underliggende forskrifter på arbeidsmiljøområdet.
- FOR-1996-12-06-1127. Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).
- FOR 2003-12-19 nr 1595: Midlertidig forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø for enkelte petroleumsanlegg på land og tilknyttede rørledningssystemer.
- LOV 1993-06-04 nr 58: Lov om allmenngjøring av tariffavtaler m.v.
- Forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett 22. februar 2008 nr. 166 §6.
- Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge 21.11.2006 nr 1291.
- Forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land 26. juni 2006 nr 703.

Formål med tilsynet

Formålet med tilsynet var å verifisere systemer og praksis for oppfølging av arbeidsmiljø ved anlegget. Vi ønsket blant annet å se hvordan SH, gjennom sitt system for styring av arbeidsmiljø, identifiserer og følger opp grupper i forhold til den risiko de utsettes for i arbeidsmiljøet.

Videre så vi på hvordan SH og entreprenører sikrer at HMS-forhold og lønnsvilkår for utenlandske ansatte er i tråd med regelverket. Vi ønsket også å undersøke hvordan samarbeidet og ansvarsfordelingen med entreprenører og underentreprenører fungerte i dette arbeidet.

Målet var videre å verifisere i hvilken grad SHs styringssystem fungerer i samsvar med arbeidsmiljøkravene i regelverket samt interne styrende dokument slik at arbeidstakere og

arbeidstakergrupper identifiseres og følges opp i forhold til den risiko de utsettes for i arbeidsmiljøet.

Resultat av tilsynet

Vi har identifisert to avvik fra regelverket:

- SHs, DEGs og NEMs systemer for oppfølging av informasjons- og påseplikten var mangelfulle.
- DEGs hovedleverandør NEM kunne ikke fremlegge dokumentasjon på lønns- og arbeidsvilkår for ansatte hos underleverandører og bemanningsforetak.

Det ble identifisert forbedringspunkter innenfor følgende områder:

- Risikoforhold knyttet til arbeidsmiljø i EVM området var i begrenset grad kartlagt og formidlet arbeidstakerne.
- Informasjon til utenlandske arbeidstakere som ikke snakker norsk eller engelsk kan forbedres.

Ptil ser det som positivt at SH og DEG forut for tilsynet hadde gjennomført en rekke tiltak for at NEM skulle fremlegge etterspurt dokumentasjon. Både SH og DEG hadde blant annet gjennomført interne tilsyn rettet mot NEM. Ptil ble også varslet av SH forut for tilsynet fordi manglende dokumentasjon fra NEM førte til mistanke om sosial dumping.

Ptil har også merket seg at SH tidlig i byggefasen for EVM-prosjektet har iverksatt tiltak for å følge opp lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske ansatte og håndtere utfordringer knyttet til språk- og kulturforskjeller. Ptil ser det videre som positivt at både SH og DEG vil gjennomføre tiltak for å kunne ivareta sin påse- og informasjonsplikt og forebygge at en ikke i fremtiden kommer i en tilsvarende situasjon.

Ukjente ord og uttrykk? Se vår ordliste.

Journal 2008/1016 Søk om innsyn

Kontaktinformasjon

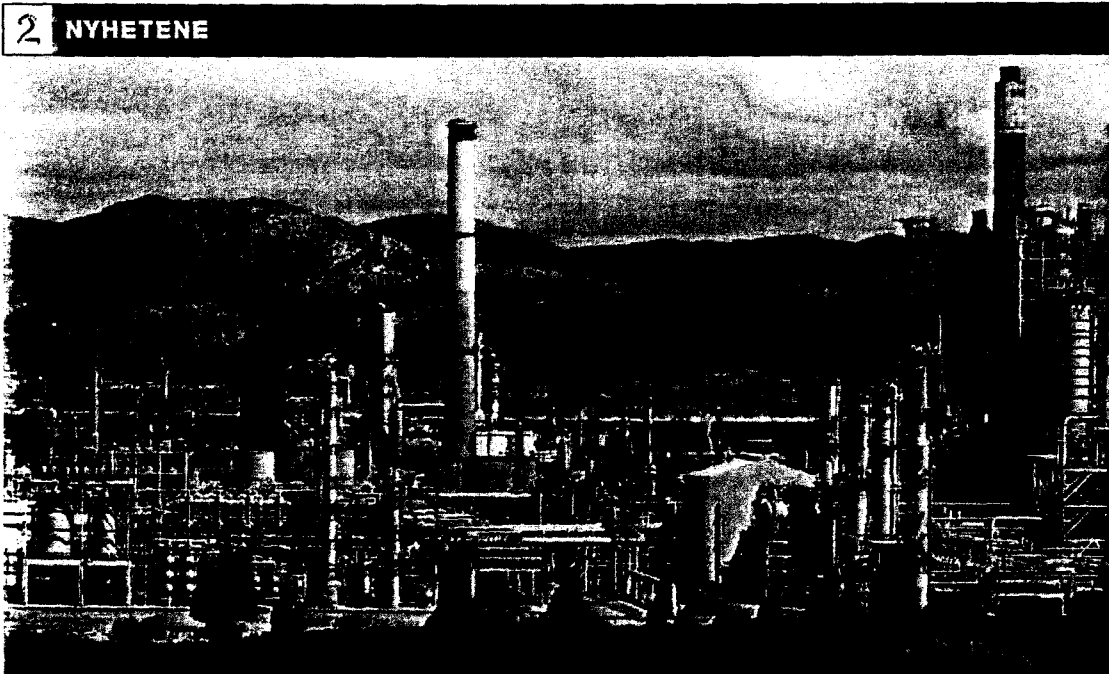
Mike Theiss, Sjefingeniør

E-post michael.theiss@ptil.no

Professor Olav Hanssens vei 10, 4021 Stavanger, P.b. 599, 4003 Stavanger. Telefon: 51 87 60 50.

Faks: 51 87 60 80.

Kontakt Petroleumstilsynet | Droppsoner - overføring av store filer | RSS fra Ptil

Deler av Mongstad-utbyggingen stanses fordi et selskap ikke kan vise fram dokumentasjon på arbeiderne sine.
FOTO: CHRIS KYLLINGMARK

Stanser Mongstad-utbyggingen

Frykter sosial dumping på regjeringens prestisjeprosjekt.

Nå har Petroleumstilsynet stoppet deler av arbeidet på regjeringens «månelandingsprosjekt» - StatoilHydro-utbyggingen på Mongstad, fordi arbeidere blant annet mangler arbeidsavtaler.

Det er et nederlandsk firma som blir delvis stanset, inntil de klarer å legge fram dokumentasjon rundt arbeiderne sine som jobber på energiverket på Mongstad.

Skuffet over StatoilHydro

- Dette er skuffende og utrolig trist av en så ansvarlig operatør som StatoilHydro, sier pressetalskvinne Inger Anda i Petroleumstilsynet til TV 2.

Det er i det nederlandske selskapet NEM man har avdekket det som kan være sosial dumping. Totalt har selskapet rundt 100 arbeidere på Mongstad. Ved over halvparten av disse har man ikke fått dokumentasjon som man er påkrevd å ha.

- Det jobber folk der som ikke har noen papirer i det hele tatt, verken når det gjelder ansettelsesforhold, lønn, dekning av reiser eller kost og losji, sier Anda.

Det nederlandske selskapet ble bedt om å framvise dokumentasjon den 8. oktober, og fikk frist til lørdag 11. oktober med å komme med papirene.

Da de ikke klarte det, grep Petroleumstilsynet inn, og stanset arbeidet.

Flere lovhjemler

Det er StatoilHydro som er operatør på Mongstad. Petroleumstilsynet skriver i en pressemelding at «det er naturlig at StatoilHydro - som operatør - påser at den delvise stansen blir gjennomført.»

De viser til flere lovhjemler som krever at man skal ha skriftlige arbeidsavtaler, lønnsavregninger/lønns slipper, avtale om deknings av utgifter til reise, kost og losji.

Dette har ikke selskapet klart å dokumentere at de har.

Torgeir Foss
tfo@tv2.no

Bjørn Carlsen
bca@tv2.no

Publisert 13.10.2008 15.06
Oppdatert 13.10.2008 17.14

Ptil:

Stanser på Mongstad

Ptil stanser byggearbeidene på energiverket på Mongstad. Det nederlandske selskapet NEM har ikke klart å legge fram arbeidskontrakter for sine 100 ansatte.

Ellen Kongsnes

Publisert 13.10.2008 15:47 - Oppdatert 13.10.2008 15:59

Ptil stenger arbeidere ute fra Mongstad. (Foto: Scanpix)

- Vi pålegger NEM å stanse all aktivitet i denne saken til de kan legge fram relevant dokumentasjon, sier pressetalskvinne i Ptil, Inger Anda.

NEM får ikke gjenoppta aktiviteten på Mongstad før Ptil har fått nødvendig informasjon om at arbeidsforholdene der tilfredstiller kravene.

StatoilHydro får også skrape

StatoilHydro er operatør og har fått pålegg om å påse at underleverandør NEM fyller opp pålegget til Ptil.

I løpet av helga har nederlandske NEM ikke klart å legge for dagen gyldige arbeidskontrakter for de 100 medarbeiderne fra Litauen, Estland, Ungarn, Russland og Tyskland.

- Vi har fått mye dokumentasjon, men ikke tilfredstillende dokumentasjon vedrørende alle medarbeiderne, sier Anda.

Ikke godt nok

Ptils inspeksjon på Mongstad sist uke avslørte at de NEM ikke kunne legge fram verken arbeidskontrakter eller avtaler om lønn eller andre godtgjørelser for sine 100 ansatte.

I løpet av helga har NEMs ledelse klart å skaffe bevis for at en del av dem har gyldige arbeidskontrakter, men slett ikke mange, ifølge Ptil.

Petroleumstilsynet har pålagt NEM å stanse alle aktiviteter som utføres av de underleverandører/bemanningsforetak som ikke har framlagt den etterspurte dokumentasjonen om betingelsene for innleide arbeidstakere på Mongstad.

Stansen varer til NEM kan bekrefte at den etterlyste dokumentasjonen foreligger.

Petroleumstilsynet påla onsdag 8. oktober NEM å utlevere følgende dokumenter innen lørdag 11. oktober:

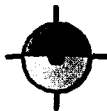
- Skriftlig arbeidsavtale
- Lønnsavregninger / lønsslipper for utbetalt lønn siste måned
- Avtale om dekning av utgifter til reise, kost og losji

Petroleumstilsynet kan ikke se at selskapet har oppfylt pålegget, og har fattet følgende vedtak:

Hjemmel i arbeidsmiljøloven

Med hjemmel i lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. av 17. juni 2005 nr. 62 § 18-8, jf allmenngjøringsloven § 8 pålegges virksomheten NEM bv å stanse alle aktiviteter som utføres av de underleverandører/bemanningsforetak som ikke har fremlagt den etterspurte dokumentasjonen ved StatoilHydros raffineri på Mongstad. Stansen iverksettes ved mottak av dette pålegget og varer til NEM kan bekrefte at den etterlyste dokumentasjonen foreligger.

Ptil har i brev til StatoilHydro Mongstad orientert selskapet om at det er naturlig at StatoilHydro - som operatør - påser at den delvise stansen blir gjennomført.

PETROLEUMSTILSYNET

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«UTLANDSADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Ved: «KONTAKT»

Vår saksbehandler
Irene B. Dahle

Deres ref.
«REF»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Ptil 2008/1016/ibd/ra/ajt

Dato
10.10.2008

Varsel om pålegg – brudd på forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett

Petroleumstilsynet (Ptil) gjennomførte 6. – 8.10.2008 en tilsynsaktivitet rettet mot styring av arbeidsmiljøforhold og oppfølging av utenlandske ansatte, herunder hvordan StatoilHydro og aktuelle entreprenører sikrer at HMS-forhold og lønnsbetingelser for utenlandske ansatte er i tråd med gjeldende regelverk. Under tilsynsaktiviteten kunne entreprenørselskapet NEM ikke framlegge dokumentasjon som viser at disse forholdene og betingelsene er ivaretatt i tilstrekkelig grad. NEM er derfor gitt pålegg om å framskaffe nødvendig dokumentasjon med frist 11.10.2008.

Forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett 22. februar 2008 nr. 166 § 6 stiller krav om påseplikt for hovedleverandør og bestiller, herunder den som eier eller driver petroleumsanlegg eller rørledninger, jf midlertidig forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø for enkelte petroleumsanlegg på land og tilknyttede rørledningssystemer § 4. I gjennomføringen av nevnte tilsynsaktivitet kunne vi ikke se at StatoilHydro ASA og Dong Energy Norge AS har utøvd sin plikt til å se til at entreprenørselskapet NEM har følgende dokumentasjon tilgjengelig:

- skriftlig arbeidsavtale med sine ansatte og innleid arbeidskraft, jf lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. 17. juni 2005 nr. 62 §§14-5 og 14-6
- lønnsavregninger/lønns slipper for utbetalt lønn, jf lov om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. 4. juni 1993 nr. 58 (allmenngjøringsloven) § 8
- avtale om dekning av utgifter til reise, kost og losji, jf forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge 21.11.2006 nr 1291 § 6 og forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land 26. juni 2006 nr 703 § 14

På grunnlag av ovenstående varsler vi at Ptil vurderer å fatte følgende vedtak:

StatoilHydro ASA og Dong Energy Norge AS pålegges å framlegge:

1. en redegjørelse for de styringssystemer som er etablert for å ivareta påseplikt etter forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett 22. februar 2008 nr. 166 § 6
2. en redegjørelse for de tiltak som er gjennomført overfor entreprenørselskapet NEM for å sikre etterlevelse av allmenngjøringsloven, jf forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge 21.11.2006 nr 1291 og forskrift om

allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land 26. juni 2006 nr 703

3. en redegjørelse for tiltak som vil bli gjennomført overfor framtidige entreprenører som har utenlandske ansatte for å sikre etterlevelse av allmenngjøringsloven, jf forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge 21.11.2006 nr 1291 og forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land 26. juni 2006 nr 703

Frist for gjennomføring settes til 17.10.08

Frist for uttalelse til dette varselet om pålegg settes til 14.10.08

Med hilsen

Hans Kjell Anvik e.f.
fungerende tilsynskoordinator

Irene B. Dahle
overingeniør

Dette brevet er godkjent elektronisk i Petroleumstilsynet og har derfor ingen signatur

Adressliste:
StatoilHydro Mongstad
Dong Energy Mongstad

PETROLEUMSTILSYNET

NEM bv
Kanaalpark 159
2321 JW Leiden
P.O.Box 162
2300 AD Leiden
The Netherlands

Vår saksbehandler
Irene B. Dahle

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Ptil 2008/1016/ibd/AJT/HiN

Dato

Pålegg om utlevering av opplysninger / varsel om stans

Allmenngjøringsloven / Arbeidsmiljøloven

I perioden 6. til 8. oktober 2008 førte vi tilsyn med Mongstad. Vi viser til muntlig varsel om pålegg 7. oktober 2008. I overensstemmelse med varselet gis pålegg som beskrevet nedenfor.

Til stede fra virksomheten: Willem Klijn (Nem bv)

Til stede fra
Petroleumstilsynet: IRENE DAHLE, ARNE JCHAN THOMSEN, HALDE NILSEN

Det fremkom under tilsynsbesøket at virksomheten benyttet innleide arbeidstakere fra ulike bemanningsforetak. Det ble etterspurt dokumentasjon vedrørende arbeidsforholdene til disse arbeidstakerne. Virksomheten kunne ikke fremlegge følgende dokumenter under tilsynsbesøket og det ble derfor varslet at pålegg ville bli gitt:

- Skriftlig arbeidsavtale jf arbeidsmiljøloven § 14-5 og § 14-6.
- Lønnsavregninger / lønns slipper for utbetalt lønn siste måned jf allmenngjøringsloven § 8.
- Avtale om dekning av ugifter til reise, kost og losji jf forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land § 14 og forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge § 6.

Begrunnelse:

Allmenngjøringsloven gir Petroleumstilsynet myndighet i forhold til tilsyn med lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske arbeidstakere. Etter allmenngjøringsloven § 8 fører Petroleumstilsynet tilsyn med at lønns- og arbeidsvilkår som følger av vedtak om allmenngjøring blir overholdt. Enhver som er underlagt tilsyn etter bestemmelsene skal, når

Petroleumstilsynet krever det og uten hinder av taushetsplikt, fremlegge opplysninger som anses nødvendige for utøvelsen av tilsynet. Petroleumstilsynet kan anmelde overtredelser til politiet.

Vi ber om at ovennevnte dokumenter oversendes Petroleumstilsynet senest innen 11. oktober 2008.

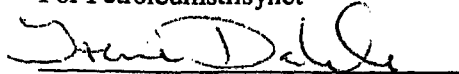
KONSEKVENSER AV AT PÅLEGGET IKKE OPPFYLLES INNEN FRISTEN:
Hvis Petroleumstilsynet ikke har mottatt den etterspurte dokumentasjonen innen fristens utløp vil vi fatte vedtak om stans av virksomheten helt eller delvis inntil pålegget er etterkommet jf arbeidsmiljøloven § 18-8.

KLAGERETT

Vedtaket kan påklages til Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Eventuell klage sendes Petroleumstilsynet innen 3 uker fra mottakelsen av vedtaket. Det vises til forvaltningsloven kapittel VI.

Vedtaket skal gjøres kjent for arbeidstakernes tillitsvalgte og verneombudene, jf. § 18-6 åttende ledd i arbeidsmiljøloven.

For Petroleumstilsynet

Underskrift

Pålegget er mottatt:

For virksomheten

Received W. Kljær (Nærby)

Med hilsen

Hans Kjell Anvik e.f.
fungerende tilsynskoordinator

Irene B. Dahle
overingeniør

Kopi: Dong Energy
StatoilHydro

Dette brevet er godkjent elektronisk i Petroleumstilsynet og har derfor ingen signatur

PETROLEUMSTILSYNET

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«UTLANDSADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Vår saksbehandler
Irene B. Dahle

Deres ref.
«REF»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Ptil 2008/1016/IBD

Dato
15.10.2008

Pålegg gis etter brudd på forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett

I perioden 6.-8.10.2008 førte vi tilsyn med Mongstad. Vi viser til varslet om pålegg av 10.10.2008. I overensstemmelse med varselet gis følgende pålegg:

Med hjemmel i forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett 22. februar 2008 nr. 166 § 6 om krav om påseplikt for hovedleverandør og bestiller, herunder den som eier eller driver petroleumsanlegg eller rørledninger, jf. midlertidig forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø for enkelte petroleumsanlegg på land og tilknyttede rørledningssystemer § 4, jf. allmenngjøringsloven § 8, pålegges StatoilHydro ASA og Dong Energy Norge AS å:

- 1. redegjøre for de styringssystemer som er etablert for å ivareta påseplikt etter forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett 22. februar 2008 nr. 166 § 6*
- 2. redegjøre for de tiltak som er gjennomført overfor entreprenørselskapet NEM for å sikre etterlevelse av allmenngjøringsloven, jf. forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge 21.11.2006 nr 1291 og forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land 26. juni 2006 nr 703*
- 3. redegjøre for tiltak som vil bli gjennomført overfor framtidige entreprenører som har utenlandske ansatte for å sikre etterlevelse av allmenngjøringsloven, jf. forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge 21.11.2006 nr 1291 og forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land 26. juni 2006 nr 703*

Frist for å etterkomme pålegget settes til 17.10.2008. Vi skal ha melding når pålegget er etterkommet.

Vedtaket kan påklages etter § 28 i forvaltningsloven. Fristen er tre uker fra mottak av dette brevet. Arbeids- og inkluderingsdepartementet er klageinstans. Klagen skal sendes til oss. Nærmere opplysninger om klageadgangen og fremgangsmåten kan fås hos oss.

Vi ber om at dette pålegget blir gjort kjent for arbeidstakernes tillitsvalgte og verneombudene, i henhold til allmenngjøringsloven § 8 jf. § 18-6 åttende ledd i arbeidsmiljøloven.

Med hilsen

Einar Ravnås e.f.
tilsynsordinator

Irene Dahle
overingeniør

Dette brevet er godkjent elektronisk i Petroleumstilsynet og har derfor ingen signatur

Adresseliste:
StatoilHydro AS, Mongstad
Dong Energy AS, Mongstad

Videre har våre granskinger avdekket mangler når det gjelder styring av de aktuelle arbeidsoperasjonene relatert til hendelsen, uklare ansvarsforhold og mangelfull risikoforståelse. Disse forholdene forutsettes forbedret gjennom de tiltakene selskapene iverksetter.

1.6.2 Aktørbildet

Endringer i aktørbildet ble i 2008 først og fremst preget av konsekvensene av sammenslåingen mellom Statoil og Hydro i 2007. HMS-utfordringene som en så omfattende endring innebærer, er viet stor oppmerksomhet i det nye selskapet, og vi har så langt ikke registrert noen spesielle, negative utviklingstrekk som kan tilskrives sammenslåingen. Den svært dominerende posisjon det nye selskapet vil ha i norsk petroleumsvirksomhet framover, vil imidlertid over tid kunne skape utfordringer i tilsynet.

Antallet mindre aktører har i de siste årene økt betydelig. De aktørene vi bruker mest ressurser på å følge opp, er operatørselskaper for felt i driftsfasen og forestående leteboring og utbygging. Antallet aktører i denne gruppen i de senere årene vært forholdsvis stabilt. Vi har imidlertid sett en betydelig tilvekst av små selskaper med lav aktivitet i de respektive utvinningsstillatelsene. Gjennom oppkjøp og fusjoner ser vi at det etter hvert dannes nye, mellomstore selskaper med kompetanse og styrke til å stå for større aktiviteter på sokkelen. Disse selskapene vil vi prioritere en tettere oppfølging av.

På vårt initiativ har Oljeindustriens landsforening gjennomført et seminar for nye aktører. Selskapene som deltok har gitt positiv tilbakemelding, og vi har registrert at behovet for veiledning fra vår side mot nye, mindre aktører er merkbart redusert.

1.6.3 Kjemisk arbeidsmiljø

På området kjemisk arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten skjer mye av arbeidet i regi av kjemikalieprosjektet som Oljeindustriens landsforening gjennomfører i samarbeid med de øvrige arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene. Prosjektet har ikke fulgt opp handlingsplanen i forhold til milepæler som ble besluttet i januar 2008. I siste halvår har det imidlertid skjedd endringer i prosjektets organisering og bemanning, slik at arbeidet i prosjektet nå er kommet godt i gang og det er lagt fram realistiske planer for hvordan en skal ta igjen etterslepet i løpet av 2009. Innholdet i prosjektet er også styrket i forhold til de opprinnelige planene. Prosjektets egne aktiviteter og de FOU-aktivitetene som er initiert og delvis finansiert gjennom prosjektet, vurderes å være godt dekkende for de svakhetene ved selskapenes styring som ble påvist gjennom vårt tilsyn i 2007. Det er

en realistisk forventning at arbeidet vil resultere i en bedre praksis fra selskapenes side, som vil bidra til å redusere risikoen for korttids- og langtidsskader som følge av kjemisk eksponering.

Vi har en observatørrolle i den partsammensatte styringsgruppen for prosjektet. Vi har også hatt separate møter med prosjektledelsen og har gjennom denne oppfølgingen også påvirket innhold og framdrift i prosjektet. Vi har hatt direkte samarbeid med prosjektet når det gjelder kompetanseutvikling og kunnskapsformidling samt utvikling av risikoindikatorer for kjemisk arbeidsmiljø.

I 2008 har vi fokusert på helse- og sikkerhetsrisiko og helhetlig kjemikaliestyring ved bruk av borevæsker. Noe av målsettingen med dette arbeidet har vært å understøtte nødvendig teknologiutvikling. Arbeidet vil bli videreført i 2009.

Vi har i likelydende brev til selskapene orientert om arbeidet som nå skjer på kjemikalieområdet og selskapenes rolle i bransjens forbedringsprosjekt. På bakgrunn av forskningsresultater som indikerer at det kan være overhyppighet av kreft i bloddannende organer hos personell med arbeid i petroleumsvirksomheten, har vi etterspurt selskapenes vurdering av eksponering for benzen og eventuelle andre relevante agenser, og videre hvilke tiltak som er iverksatt for å redusere eksponering. Data fra selskapene er under bearbeiding.

1.6.4 Sosial dumping

Ettersom landanleggene Nyhamna og Melkøya nå har gått over i driftsfasen, er omfanget av utenlandsk arbeidskraft i næringen blitt betydelig redusert. Vi har derfor i 2008 videreført arbeidet med å hindre sosial dumping ved å overvåke aktiviteter i næringen og følge opp anlegg med prosjektaktivitet/revisjonsstanser som innebærer bruk av utenlandsk arbeidskraft.

Vi gjennomførte i 2008 en tilsynsaktivitet ved anlegget på Mongstad der oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår og HMS-forhold for utenlandske ansatte var tema. Som følge av dette tilsynet påla vi en av hovedleverandørene å stanse bruken av arbeidskraft for de arbeidstakerne der det ikke kunne fremlegges dokumentasjon på at lønns- og arbeidsvilkår var i samsvar med bestemmelsene i allmenngjøringsloven. Vedtaket ble påklaget og var ved årsskiftet under behandling i Arbeids- og inkluderingsdepartementet. I februar 2009 ga departementet selskapet medhold i sin klage, og fastslo at vi ikke har anledning til å rette pålegg mot en tjenesteleverandør om å framlegge dokumentasjon vedrørende de innleide arbeidstakernes lønns- og arbeids-

vilkår. Dette innebærer at vi heller ikke hadde myndighet til å vedta stansing på grunnlag av manglende oppfyllelse av pålegget.

Som følge av det aktuelle tilsynet ga vi også pålegg til operatørselskapet og hovedentreprenøren for mangelfull ivaretagelse av påse- og informasjonsplikten. Disse er ikke påklaget og vil bli fulgt opp på vanlig måte.

Det er vår vurdering at tilstanden for utenlandske arbeidstakere på dette land anlegget er blitt vesentlig forbedret med hensyn på oppfølging av allmenngjøringsloven. Det er også vår vurdering at denne saken har gitt en positiv effekt på organiseringen av fremtidig virksomhet på landanleggene under vårt myndighetsområde.

Videre har vi fulgt opp at operatørselskapet håndterer økt risiko som følge av språk- og kulturforskjeller på arbeidsplassen.

Innenfor rammen av samarbeidsavtaler som vi har inngått med Arbeidstilsynet og skattemyndigheten har vi blant annet utviklet felles informasjonsmaterieil rettet mot utenlandske arbeidstakere. Vi samarbeider også med Arbeidstilsynet for å samordne og utvikle oppfølgingsstrategier ut fra allmenngjøringsloven.

1.6.5 Samsvarsuttalelse (SUT)

I 2008 ble det gitt 7 samsvarsuttalelser, og det er ved årsskiftet 35 flyttbare innretninger som har slik uttalelse. Ved årsskiftet var 7 søknader under behandling.

Vi anser at ordningen med samsvarsuttalelse bidrar til å skape økt forutsigbarhet for næringen, økt regelverkskunnskap og forståelse og til å ansvarliggjøre rederne/eierne. I enkelte tilfeller har vår ressursbruk ved behandling av søknadene imidlertid blitt unødig stor som følge av dårlig kvalitet i søknadsgrunnlaget. Dette fører til tidkrevende kommunikasjon mot søker og dermed økt tidsbruk hos oss. Dette har også som konsekvens at også eierne påføres kostnader. Mangelfull kvalitet på søknadene er tatt opp med næringen generelt. Videre blir den enkelte søker minnet om kravene til SUT-søknad når de informerer om at de planlegger å søke om SUT.

Ordningen er obligatorisk for følgende innretninger som er registrert i et nasjonalt skipsregister: Boreinnretninger, boliginnretninger, innretninger for produksjon, lagring og avskipning, innretninger for boring, produksjon, lagring og avskipning samt brønnintervensjonsinnretninger som skal utføre petroleumsvirksomhet på sokkelen. SUT har siden 1. januar 2004 vært en av forutsetningene for at en flyttbar boreinnretning kunne utføre aktiviteter innenfor petroleumsvirksomheten på norsk sokkel. Utvidelsen trådte i kraft 1. januar 2007.

SAMSVARSUTTAELSE (SUT)

SUT er en uttalelse fra Petroleurstilsynet om at en flyttbar innretnings tekniske tilstand, søkerens organisasjon og styringssystem er vurdert å være i samsvar med relevante krav i norsk sokkelregelverk.

Nærmere omtale av ordningen finnes på vårt nettsted.

Særlig det siste året er det kommet til flere nye aktører som har begrenset regelverkskunnskap og erfaring med rutiner knyttet til SUT-ordningen. Dette, sammen med at det har oppstått betydelige forsinkelser i flere byggeprosjekter, har ført til at vår ressursbruk knyttet til behandling av søknader om SUT har vært høyere enn planlagt i 2008.

1.7 Resultater av annet arbeid

1.7.1 Nytt regelverk

Vi har gjennom 2008 arbeidet med å ferdigstille et nytt, felles regelverk for virksomheten til havs og på nærmere angitte landanlegg. Av forskjellige årsaker har det ikke lyktes å ferdigstille dette regelverket i løpet av 2008 slik den opprinnelige planen var.

Den første høringen som ble gjennomført i 2006/2007 resulterte i mange og omfattende kommentarer til både struktur og innhold i regelverksforslaget. Behandlingen av disse kommentarene ble komplisert og tidkrevende og det ble nødvendig å gjennomføre en ny høring høsten 2008. Også denne høringen har reist prinsipielle spørsmål som har forsinket prosessen med å ferdigstille regelverket ytterligere. Arbeidet med å ferdigstille regelverket må derfor tas med videre til 2009.

Vårt samarbeid med partene hva angår regelverksarbeidet, gjennom det etablerte Regelverksforum, har også i 2008 fungert godt. Partene har gjennom sine høringskommentarer og innspill i Regelverksforum bidratt konstruktivt til utvikling av regelverket.

PETROLEUMSTILSYNET

StatoilHydro, Mongstad
v/ Harald O. Sognnes

5954 Mongstad

Vår saksbehandler
Irene B. Dahle

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Ptil 2008/1016/ER/IBD/HiN

Dato
3.12.2008

Rapport etter tilsyn med styring av arbeidsmiljø og lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske arbeidstakere

I perioden 6.-8.10.2008 førte vi tilsyn med StatoilHydros og utvalgte entreprenørers styring av arbeidsmiljø og oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske ansatte på Mongstad.

Vedlagt følger rapporten om dette tilsynet.

Det ble identifisert to avvik fra regelverket i tilsynet og det ble i forbindelse med tilsynet gitt pålegg vedrørende disse avvikene. Vedrørende avvik 5.1.1 i rapporten har StatoilHydro og Dong Energi Norge (DEG) som svar på pålegget de fikk gitt en redegjørelse for sine systemer for oppfølging av informasjons- og påseplikten. På denne bakgrunn anser vi at StatoilHydro og DEG allerede har gitt en redegjørelse vedr. egne styringssystemer for ivaretagelse av påse- og informasjonsplikten og det er derfor ikke nødvendig med en videre redegjørelse for avvik 5.1.1 i rapporten. NEM har imidlertid ikke tidligere redegjort for sine styringssystemer for ivaretagelse av informasjons- og påseplikten. Vi ønsker derfor at NEM gir tilbakemelding på hvordan det identifiserte avviket vedr. oppfølging av påse- og informasjonsplikten følges opp videre (jf. avvik 5.1.1 i rapporten).

Når det gjelder avvik 5.1.2 i rapporten har NEM lagt frem den etterspurte dokumentasjonen til Ptil og DEG. Vi trenger derfor ikke videre redegjørelse for håndtering av dette avviket

Rapporten inneholder også observasjoner forhold med potensial for forbedringer, og vi ber om StatoilHydros/DEGs vurdering av disse forholdene.

Vi ber om svar på dette brevet innen 20.01.2009.

Et sammendrag av rapporten vil bli publisert på nettstedet vårt.

Med hilsen

Einar Ravnås e.f.
tilsyns koordinatør

Irene B. Dahle
sjefingeniør

Dette brevet er godkjent elektronisk i Petroleumstilsynet og har derfor ingen signatur

Vedlegg: Rapport

Tilsynsrapport

Rapport	
Rapporttittel Rapport etter tilsyn med styring av arbeidsmiljø og lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske ansatte på Mongstad	Aktivitetsnummer
Gradering	
☒ Offentlig	☐ Begrenset
☐ Unntatt offentlighet	☐ Fortrolig
Involverte	
Hovedgruppe T-Landanlegg	Oppgaveleder Irene B. Dahle
Deltakere i revisjonslaget Irene B. Dahle, Hilde Nilsen og Arne Johan Thorsen	Dato

1 Innledning

Petroleumstilsynet (Ptil) har gjennomført tilsyn med StatoilHydro (SH) og utvalgte entreprenørers styring av arbeidsmiljøforhold og oppfølging lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske arbeidstakere på Mongstad. Tilsynet ble gjennomført 6.-8.10.2008.

Det ble i løpet av tilsynet gjennomført intervjuer, dokumentgjennomgang og verifikasjoner ute i anlegget. SH og Dong Energy Norge (DEG) bidro til at tilsynsaktiviteten ble gjennomført på en effektiv og god måte og Ptil ble møtt med åpenhet og velvilje under tilsynet.

2 Bakgrunn

Ptil har gjennomført flere tilsyn som retter seg spesifikk mot arbeidsmiljø på landanlegg siden myndighetsansvaret ble overført fra Arbeidstilsynet til Ptil i 2004. Bakgrunnen for disse tilsynene har vært å få innsikt i og oversikt over arbeidsmiljøutfordringer og aktørenes evne til styring av arbeidsmiljøforhold. Identifisering og oppfølging av risikoutsatte arbeidstakergrupper er et av fem hovedsatsingsområder for Ptil i 2008.

I dette tilsynet mot Mongstad var vi spesielt interessert i hvordan grupper av arbeidstakere som utsettes for spesiell risiko identifiseres og følges opp som en del av den systematiske oppfølgingen av arbeidsmiljøet. Vi så på utenlandske ansatte som en potensielt risikoutsatt gruppe på Mongstad og ville derfor se på hvordan SH og entreprenør sikret at HMS-forhold og lønnsvilkår for utenlandske ansatte var i tråd med regelverket. Samarbeidet og ansvarsfordelingen med entreprenører og underentreprenører ble vurdert som en del av tilsynet.

Tilsynet baserer seg på følgende lover og forskrifter:

- Arbeidsmiljøloven og underliggende forskrifter på arbeidsmiljøområdet
- FOR-1996-12-06-1127. Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

- FOR 2003-12-19 nr 1595: Midlertidig forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø for enkelte petroleumsanlegg på land og tilknyttede rørledningssystemer
- LOV 1993-06-04 nr 58: Lov om allmenngjøring av tariffavtaler m.v.
 - Forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett 22. februar 2008 nr. 166 § 6
 - Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge 21.11.2006 nr 1291
 - Forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land 26. juni 2006 nr 703

3 Mål

Målet med tilsynet var å verifisere systemer og praksis for oppfølging av arbeidsmiljø ved anlegget. Vi ønsket blant annet å se hvordan SH, gjennom sitt system for styring av arbeidsmiljø, identifiserer og følger opp grupper i forhold til den risiko de utsettes for i arbeidsmiljøet. Videre så vi på hvordan SH og entreprenører sikrer at HMS-forhold og lønnsvilkår for utenlandske ansatte er i tråd med regelverket. Vi ønsket også å undersøke hvordan samarbeidet og ansvarsfordelingen med entreprenører og underentreprenører fungerte i dette arbeidet.

Målet var å verifisere i hvilken grad SHs styringssystem fungerer i samsvar med arbeidsmiljøkravene i regelverket samt interne styrende dokument slik at arbeidstakere og arbeidstakergrupper identifiseres og følges opp i forhold til den risiko de utsettes for i arbeidsmiljøet.

4 Resultat

Ptil har identifisert to avvik fra regelverket:

- SHs, DEGs og NEMs systemer for oppfølging av informasjons- og påseplikten var mangelfulle
- DEGs hovedleverandør NEM kunne ikke fremlegge dokumentasjon på lønns- og arbeidsvilkår for ansatte hos underleverandører og bemanningsforetak

Det ble identifisert forbedringspunkter innenfor følgende områder:

- Risikoforhold knyttet til arbeidsmiljø i EVM området var i begrenset grad kartlagt og formidlet arbeidstakerne
- Informasjon til utenlandske arbeidstakere som ikke snakker norsk eller engelsk kan forbedres

Ptil ser det som positivt at SH og DEG forut for tilsynet hadde gjennomført en rekke tiltak for at NEM skulle fremlegge etterspurt dokumentasjon. Både SH og DEG hadde blant annet gjennomført interne tilsyn rettet mot NEM. Ptil ble også varslet av SH forut for tilsynet fordi manglende dokumentasjon fra NEM førte til mistanke om sosial dumping.

Ptil har også merket seg at SH tidlig i byggefasen for EVM-prosjektet har iverksatt tiltak for å følge opp lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske ansatte og håndtere utfordringer knyttet til

språk- og kulturforskjeller. Ptil ser det videre som positivt at både SH og DEG vil gjennomføre tiltak for å kunne ivareta sin påse og informasjonsplikt og forebygge at en ikke i fremtiden kommer i en tilsvarende situasjon.

5 Observasjoner

Ptils observasjoner deles generelt i tre kategorier:

- Avvik: Knyttet til de observasjonene hvor vi mener å påvise brudd på regelverket.
- Forbedringspunkt: Knyttet til observasjoner hvor vi ser mangler, men ikke har nok opplysninger til å kunne påvise brudd på regelverket.
- Overensstemmelse: Benyttes ved påvist overensstemmelse med regelverket.

5.1 Avvik

5.1.1 Avvik: SHs, DEGs og NEMs systemer for oppfølging av informasjons- og påseplikten er mangelfulle

Begrunnelse:

- Det fremkommer ikke klart for alle involverte hva som ligger i informasjons- og påseplikten med hensyn til oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår hos leverandører og underleverandører
- Sanksjoner ved manglende fremvisning av dokumentasjon eller ved brudd på allmenngjøringsforskriftene var ikke klarlagt
- NEM kunne ikke besørge framlagt arbeidsavtaler og lønns slipper for sine innleide arbeidstakere
- Informasjon om at SH, DEG og NEM via sin påseplikt har rett til å se dokumentasjon på lønns og arbeidsvilkår var ikke gitt til NEMs underleverandører/bemanningsforetak
- NEM var ikke klar over sin rolle som hovedleverandør med informasjons- og påseplikt overfor sine underleverandører/bemanningsforetak jf forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett § 3 og § 6
- SH/DEG og NEM hadde ikke forsikret seg om at ansatte hos NEMs underleverandører/bemanningsforetak hadde lønns- og arbeidsvilkår i tråd med norsk regelverk
- Enkelte av entreprenørene som ble intervjuet under tilsynet sa at de ikke hadde fått informasjon om allmenngjøringsforskriftene

Det ble like etter tilsynet 10.10.2008 varslet pålegg til SH og DEG etter brudd på forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett. Pålegg ble gitt 15.10.2008.

SH og DEG ble pålagt å:

- redegjøre for de styringssystemer som er etablert for å ivareta påseplikt etter forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett 22. februar 2008 nr. 166 § 6
- redegjøre for de tiltak som er gjennomført overfor entreprenørselskapet NEM for å sikre etterlevelse av allmenngjøringsloven, jf. forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge 21.11.2006 nr 1291 og forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land 26. juni 2006 nr 703

- redegjøre for tiltak som vil bli gjennomført overfor framtidige entreprenører som har utenlandske ansatte for å sikre etterlevelse av allmenngjøringsloven, jf. forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge 21.11.2006 nr 1291

Krav:

LOV 1993-06-04 nr 58: Lov om allmenngjøring av tariffavtaler

Forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett 22. februar 2008 nr. 166 § 6

Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge 21.11.2006 nr 1291

Forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land 26. juni 2006 nr 703

5.1.2 Avvik: NEM kunne ikke besørge fremlagt dokumentasjon på lønns- og arbeidsvilkår for ansatte hos underleverandører og bemanningsforetak

Begrunnelse:

Under tilsynet etterspurte Ptil dokumentasjon fra NEM på at lønns- og arbeidsvilkår for ansatte hos deres underleverandører/bemanningsforetak var i tråd med regelverket.

Det ble etterspurt følgende dokumentasjon fra NEM vedrørende arbeidsforholdene til arbeidstakere hos deres underleverandører/bemanningsforetak:

- Skriftlig arbeidsavtale jf. arbeidsmiljøloven § 14-5 og § 14-6.
- Lønnsavregninger / lønsslipper for utbetalt lønn siste måned jf. allmenngjøringsloven § 8
- Avtale om dekning av ugifter til reise, kost og losji jf. forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land § 14 og forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge § 6

Både SH og DEG hadde etterspurt tilsvarende dokumentasjon fra NEM. NEM ble første gang underrettet av SH/DEG 9.9.2008 om at de måtte fremskaffe informasjon om sine ungarske innleide arbeidstakere. De fikk da en frist til 12.9.2008. Både SH og DEG hadde gjennomført tilsynsaktiviteter mot NEM forut for Ptils tilsyn, uten at NEM hadde lagt fram den forespurte dokumentasjonen. NEM hadde også ikke møtt opp på en intern tilsynsaktivitet i regi av DEG angående dette.

Ptil spurte NEM under intervju (i forbindelse med tilsynet) om denne dokumentasjonen kunne fremskaffes. Representanter for NEM sa da at de forholdt seg til ulike bemanningsforetak som kun leverte arbeidskraft til dem via underleverandører. De kunne derfor ikke gi en fullstendig oversikt over de ulike arbeidsgiverne/bemanningsforetakene som leverte arbeidskraft til NEM (via underleverandører) og de kunne heller ikke fremskaffe dokumentasjon fra disse.

Ptil ga på denne bakgrunn pålegg 8.10.2008 til NEM om å fremskaffe dokumentasjonen.

Pålegget ble varslet muntlig 7.10.2008. NEM ble gitt frist til 11.10.2008 om å fremskaffe dokumentasjonen. Fristen ble fastsatt på bakgrunn av at Ptil hadde indikasjoner om at enkelte av underleverandørene/bemanningsforetakene ikke opererte i tråd med norsk regelverk og at SH og DEG i lang tid hadde etterspurt tilsvarende dokumentasjon fra NEM. Det var derfor, i tråd med etablert nasjonal praksis, av betydning at fristen ikke ble satt så lang at dokumentasjon eventuelt kunne produseres.

Krav:

Allmenngjøringsloven § 8

Arbeidsmiljøloven § 14-5 og § 14-6.

Forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett 22. februar 2008 nr. 166 § 6

5.2 Forbedringspunkter

5.2.1 Forbedringspunkt: Risikoforhold knyttet til arbeidsmiljø i EVM området var i begrenset grad kartlagt og formidlet arbeidstakerne

Begrunnelse:

- Det var ikke gjennomført en systematisk kartlegging av arbeidsmiljø i EVM området.
- Egenprodusert støy ikke kartlagt og det er ikke utarbeidet støykart.
- Det er ikke foretatt målinger av eksponering i forbindelse med sveising i lukkede lokaler. Ptil konstaterte under tilsynet at støynivået i lukkede området/verkstedshaller EVM området var svært høyt.
- Det ble observert mangelfullt bruk av hørselsvern i disse områdene.
- Under befaringen på anlegget snakket Ptil med ansatte som nettopp hadde sveiset. Da Ptil etterspurte hvilket verneutstyr de hadde benyttet ble det vist fram verneutstyr som var nedlåst og ubrukt.

Krav:

Arbeidsmiljøloven § 4-1 om fullt forsvarlig arbeidsmiljø ut ifra en enkeltvis og samlet vurdering av faktorer i arbeidsmiljøet

Arbeidsmiljøloven § 3.1 om krav til systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, punkt 2 c

Midlertidig forskrift § 10 og 11 jf. internkontrollforskriften § 5 pkt 6

Midlertidig forskrift § 44. om overvåking og kontroll

5.2.2 Forbedringspunkt: Informasjon til utenlandske arbeidstakere som ikke snakker norsk eller engelsk kan forbedres

Utenlandske arbeidstakere som ikke snakker norsk eller engelsk stiller med et språklig handikap i forhold til arbeid på Mongstad. I tillegg kan en anta at utenlandske arbeidstakere har begrenset kjennskap til norsk HMS-regelverk og HMS-tradisjoner. Dette kan ha arbeidsmiljø- og sikkerhetsmessig betydning, blant annet fordi kommunikasjonsforholdene kan være vanskelige. Et høyt HMS-nivå forutsetter entydig og klar kommunikasjon og en felles forståelse av risikoforhold.

Begrunnelse:

- Kompetansen til de personene som fungerer som tolker i arbeidslagene varierer og er ikke tilstrekkelig verifisert.
- Det foretas ikke en systematisk vurdering av hvor mange engelsktalende personer som er nødvendig for ulike arbeidslag og for ulike situasjoner/oppgaver.
- Det foretas ikke en systematisk vurdering av om utenlandske ansatte, pga språk og kulturforskjeller har behov for annen type informasjon eller andre pedagogiske metoder enn norske ansatte.
- Arbeidstakere Ptil snakket med under tilsynet ga uttrykk for at de manglet informasjon om systemer og regelverk i Norge. De var også usikre på deres rettigheter som ansatte. Dette kunne dreie seg om forhold som helseoppfølging, skatt og eksponering for risiko.

- Ptil fikk indikasjoner under tilsynet på at enkelte utenlandske ansatte var redde for at ansettelsesforholdet ville avsluttes dersom de snakket om lønnsforhold eller ble syke.
- Vi observerte under tilsynet at det var mangelfull bruk av verneutstyr (hørselsvern og åndedrettsvern ved sveising). Dette tyder på at informasjon om risiko knyttet til ulike typer eksponering og bruk av verneutstyr ikke er god nok.
- Arbeidstakere vi snakket med sa at de hadde erfart det var store forskjeller mht. arbeidsmiljøkartlegging, helseovervåking og lønn mellom utenlandske og norske arbeidstakere på Mongstad. De hadde f. eks observert at SH kartla arbeidsmiljøforhold i områdene der SH ansatte jobbet - mens det ikke ble gjennomført tilsvarende kartlegginger der de utenlandske ansatte jobbet. Mangel på informasjon om bakgrunn og begrunnelse for slike forskjeller kan føre til opplevelse av diskriminering og dårlig psykososialt arbeidsmiljø for de utenlandske ansatte.

Krav:

Internkontrollforskriften § 5 pkt. 2 om arbeidstakeres kunnskaper og § 5 pkt. 6 om kartlegging og risikovurdering

Midlertidig forskrift § 8 om kompetanse

Aml § 3-1 (2c) om krav til systematisk helse, miljø- og sikkerhetsarbeid

6 Andre kommentarer

Ptil ser det som positivt at SH og DEG forut for tilsynet hadde gjennomført en rekke tiltak for at NEM skulle fremlegge etterspurt dokumentasjon. Både SH og DEG hadde blant annet gjennomført interne tilsyn rettet mot NEM. Ptil ble også kontaktet av SH forut for tilsynet fordi manglende dokumentasjon fra NEM førte til mistanke om sosial dumping.

Ptil har også merket seg at SH tidlig i byggefasen for EVM-prosjektet har iverksatt tiltak for å følge opp lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske ansatte og håndtere utfordringer knyttet til språk- og kulturforskjeller. Det er blant annet opprettet en egen stilling for oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske ansatte og det er ansatt en flerspråklig HMS-koordinator.

Ptil ser det videre som positivt at både SH og DEG vil gjennomføre tiltak for å kunne ivareta sin påse og informasjonsplikt og forebygge at en ikke i fremtiden kommer i en tilsvarende situasjon. Følgende tiltak vil blant annet bli gjennomført:

- DEG vil kreve at entreprenører følger opp sitt påseansvar overfor underleverandører gjennom kontraktklausuler
- DEG vil spesifisere sanksjonsbestemmelser i fremtidige kontrakter
- DEG vil kreve at entreprenører og underleverandører skal fremlegge kopi av en ansettelseskontrakt før oppstart av arbeidet. Det skal gis informasjon om at DEG vil foreta audits/stikkprøver utover dette
- DEG skal gis informasjon om krav og rettigheter for utenlandsk arbeidskraft i Norge på introduksjonskurs. Det skal også utleveres en folder angående dette.
- SH og DEG vil gjennomføre interne tilsyn med NEM og andre entreprenører på anlegget
- SH vil kreve å se dokumentasjon på etterlevelse av allmenngjøringsloven ved inngåelse av nye kontrakter

- SH vil revidere selskapets kontraktstandarder om SHs rett til innsyn i lønns- og arbeidsvilkår hos entreprenørenes underleverandører samt sanksjonsmuligheter med manglende dokumentasjon
- SH vil styrke gjennomgangen av kravene i lov for forskrifter vedr. allmenngjøring på oppstartsmøtene med entreprenørene

7 Deltakere fra Petroleumstilsynet

Arne Johan Thorsen
Hilde Nilsen
Irene Dahle (oppgaveleder)

8 Deltakere fra Mongstad

9 Dokumenter

Følgende dokumenter ble benyttet under planlegging og gjennomføringen av tilsynet:

Arbeidskontrakter

Lønnslipper

Diverse kartlegginger på kjemikalieområdet (SH)

Diverse organisasjonskart

HMS program 2008 SH, EVM og DEG

HMS handlingsplan D&F Group

Helse og arbeidsmiljø (HAM) plan SH

Relevante styrende dokumenter – Mongstad

Relevante styrende dokumenter – DEG

Krav/retningslinjer, lønns- og arbeidsvilkår

Oversikt over underentreprenører SH Mongstad og EVM

Oversikt over rapporter innenfor arbeidsmiljøområdet (SH)

Rapport arbeidsmiljø D&F Group
Arbeidsmiljøundersøkelse Mongstad Prosessanlegg 2007
Arbeidsmiljøundersøkelse Mongstad 2000 – 2006
Oversikt personskader 2006 – 2007

Årsberetning 2009 fra Petroleums tilsynet

kunnskap og erfaring med rutiner knyttet til SUT-ordningen. Dette har ført til at vår ressursbruk knyttet til behandling av søknader om SUT har vært høyere enn forutsatt.

1.6.4 Sosial dumping

Vi har i 2009 fulgt opp etterlevelsen av allmenngjøringsforskriften og ivaretagelse av påseplikt etter forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett som en del av øvrig tilsyn med landanleggene, men har ikke gjennomført særskilte tilsynsaktiviteter direkte rettet mot området. Vi har ikke sett behovet for å gjennomføre særskilte tilsynsaktiviteter rettet mot sosial dumping ettersom det nå er forholdsvis få utenlandske ansatte på landanleggene.

På bakgrunn av erfaringer etter en tilsynsaktivitet på Mongstad, der en aktør påklaget vårt pålegg og fikk departementets medhold, har vi sendt inn et forslag om regelverksendring for å gjøre hovedleverandøren til pliktsubjekt også på vårt myndighetsområde. Dette vil være i tråd med det ansvaret som hovedleverandøren har i annen landbasert virksomhet.

Som en del av tilsynsaktiviteter rettet mot identifisering og oppfølging av risikoutsatte grupper i 2009 har vi fulgt opp etterlevelse av HMS-regelverket for innleide utenlandske ansatte på landanleggene. I ett tilfelle ble det avdekket at norske og utenlandske innleide arbeidstakere innenfor fagene isolasjon, overflatebehandling og stillas som blir syke eller trenger tilrettelegging, ikke følges opp. Det kom også fram at risikoforhold for disse gruppene var mangelfullt kartlagt. Uklare ansvarsforhold mellom hovedentreprenør og ulike underleverandører/utleiebedrifter i forhold til kartlegging og oppfølgingsansvar ble trukket fram som en av årsakene til dette. Operatør og hoveden-

treprenørene ble i etterkant av dette tilsynet bedt om å gjennomgå sine systemer for å ivareta sikkerhet og arbeidsmiljø for underleverandører og innleide arbeidstakere.

1.7 Utvikling av regelverket

Utkast til nytt, helhetlig HMS-regelverk for petroleumsvirksomheten til havs og på nærmere bestemte anlegg på land er ferdigstilt og ble i 2009 oversendt departementet med forespørsel om fastsettelse. Den nye rammeforskriften om helse, miljø og sikkerhet for petroleumsvirksomheten til havs og for nærmere bestemte anlegg på land ble fastsatt i statsråd 12.2.2010 med ikraft-tredelse 1. januar 2011. Vi er nå i ferd med å slutføre arbeidet med å fastsette de øvrige HMS-forskriftene.

Vi har i 2009 videreført prioriteringene med hensyn på å følge opp nasjonalt og internasjonalt standardiseringsarbeid som har betydning for sikkerheten i petroleumsvirksomheten.

Videre har vi i 2009 arbeidet systematisk med sikte på å kartlegge regelverksbehov knyttet til CO₂-håndtering. Dagens regelverk inneholder krav til systematisk tilnærming til alle typer risiko i virksomheten. Vi vil likevel gjennomgå aktuelle deler av regelverket med de tilhørende veiledningene for å identifisere nødvendige behov for tillegg og tilpasninger.

Det er videre nedsatt en intern prosjektgruppe som har fått i mandat å foreslå innarbeidelse av identifiserte endringsbehov i det regelverket som gjelder for HMS i petroleumsvirksomheten, hvor målet er at regelverket skal kunnet fastsettes innen sommeren 2010.

Referat

fra

LO- utvalgsmøte- Mongstad

Dato: 11.01.09

Tid: 12:00- 14:30

Deltakere:

Åge Blommenfelt	Orgsekr.	EL&IT
Jarle Dalberg	Distr. Sekr.	NAF
Kristoffer Kvamsdal	Mongstad Elektro	EL&IT
P-E Olausson	Emil Lundgren	SEF
Åge Natås	STS-Gruppen	FF
Jan Åge Dalåmo	AF- Anlegg	NAF
Sigmund Løland	Org. Arbeider	FF

Meldt forfall:

StatoilHydro IE

Aker Elektro

D&F- Group

1. Godkjenning av innkalling og sakliste. Sakliste og innkalling godkjent.
2. Godkjenning av referat. Ingen kommentar til referatet.
3. Status ved prosjekter på Mongstad.
HMS- leder Randi Gundersen gikk gjennom de forskjellige delprosjektene:

EVM- (Energiverk Mongstad)

- Spesielt to milepæler nådd; siste del av første skorstein blitt montert, strømfordelingsstasjon overlevert driftsorganisasjonen til StatoilHydro.
- Vaskebehandling med flussyre av anlegget gjennomgås i disse dager. Dette er en krevende jobb som må utføres på dager med lite personell tilstede.
- Bemanningsøkning i og rundt kraftverket tilsier at det bør foretas en risikovurdering av aktiviteter i området.

SMIL- (StatoilHydro Miljøinvesterings prosjekt)

- NLI kommet i gang med litt riving av utstyr som skal byttes ut.
- Stillas arbeid pågår
- Er totalt ca 30-40 personer, skal opp i ca 300 til sommeren.

RO- (Raffineri oppgradering ifm EVM)

- Innløft av rør, sveising.
- Kapsling og isolering av rørgater.

HMS- Generelt:

- Kjører kampanjer på strøing, brøyting og at sykling ikke er særlig lurt på glatt føre!!
- Gjennomgang på hms kompetanse i flere selskap, hvor dialog og arbeidspress har vært noen av temaene.
- Bedre kommunikasjon med selskapene og økt fokus på toolboks møtene.
- Sperringer ifm løft
- Rapportering av hendelser.
- Gjennomgang av hms- programmet for 2009.

4. Info fra LO- koordinatorene.

Arbeidstidsordninger er et tilbakevendende tema. Rettsaken mellom LO og NHO ble gjennomgått med det utfallet den fikk, at NHO fikk medhold i sin påstand om at rotasjonsordninger på 14-21 skal være på 35,5 timers uke. Det er kontakt mellom LO og NHO med det som utgangspunkt å finne løsninger på bruken av slike ordninger. Vil bli avholdt et informasjonsmøte på Mongstad 16.02.09 vedr denne saken.

Mye saker fremdeles på det som har med leirforhold og gjøre. Vært møter mellom prosjekt og de som driver leiren, samt på verneombudsmøter. Tema her har vært manglende/dårlig renhold, kø forhold i kantinen og kvantitet/kvalitet på mat. Den nye leiren blir offisielt åpnet på torsdag 12. februar.

Noen forbedringer når det gjelder pause teltet og røyke teltet. Alle var enig om at disse fasilitetene ikke er tilfredsstillende.

Kort gjennomgang av TCM- (Test Center Mongstad) kontrakten.;

- Vassbakk & Stol sprenger ut tomten, disse har vi ikke sett noen arbeidstidsordning til, men går en blanding av 12-9 og 4-3 ordning.
- Entreprenør firma LAB, fra Bergen, har fått kontrakten på bygging av administrasjonsbygget. Starter fysisk arbeid i mai.
- Aker clean carbon har fått kontrakten med selve test senteret og det er Aker Solutions som skal stå for selve byggingen.
- Ferdigstillelse for prosjektet er oktober 2010.

5. Velferd:

Se vedlegg

6. Statusrapport fra tillitsvalgte.

Emil Lundgren;

20 personer arbeider stort sett for Terne på Nox prosjektet, to utleid til StatoilHydro, går 11-10 rotasjon.

Trives bra i leiren, men etterlyser hvorfor mattene som var i gangene på sove brakkene er tatt vekk. Blir litt plaget av en del støy ved ankomst og avreise som foregår seint om natten. Savner også en løype i området som det er mulig å drive løpetrening i, slik at man slipper å løpe langs vegene.

Mongstad Elektro:

53 ansatte i olje og gass divisjonen, 31 innleide

AF- Anlegg

Arbeider stort sett på SMIL prosjektet ca 30 personer halvparten er svensker, arbeider 12-9 ordning. Greit med 12- 9 ordning, men skulle ønske å reise på mandager i stedet for søndag.

STS- stillas;

Arbeider stort sett for DONG, er ca 40 personer totalt, går en upopulær 12-9 ordning. Savner bedre pause fasiliteter.

EL&IT- forbundet:

Informerte om saksgangen i forsøket på å få tariffavtalen allmenngjort og begrunnelsen for avslaget. Vil vente med å ta opp igjen denne saken, for å se på dokumentasjons krav på nytt.

Arbeidsmandsforbundet:

Arbeider en del med renholdsbransjen for tiden. "Normal" aktivitet for forbundet på Mongstad.

Fellesforbundet;

Driver informasjons arbeid ifm arbeidsrettsaken om arbeidstid. Ser på løsninger for å fortsatt beholde 14-21 ordning, mye arbeid med dette. Ønsker å få til en mulighet å komme til Mongstad for å møte personell som arbeider der, på en uformell måte, gjerne med en stand eller lignende et par ganger pr måned. LO- koordinatorene finner en løsning på dette.

7. Allmenngjøring av tariffavtaler.

LO- koordinatorene har vært gjennom 6-8 selskap sammen med DONG for å sjekke ut lønns og arbeidsvilkår. Det er foretatt intervjuer av et utvalg arbeidstakere. Noe mislighold er avdekket og rettet opp i.

8. Eventuelt.

Ingen spesielle saker tatt opp.!

Med vennlig hilsen

LO- koordinatorene Mongstad

Vidar Berdalen

Truls- Olav Strand Nilsen.

Tlf: 957 72 793

Tlf: 977 54 557

Mail: vidar.berdalen@lo.no

Mail: trsn@statoilhydro.com

Referat fra LO- utvalgsmøte- Mongstad

Dato: 27.11.08

Tid: 12:00- 15:30

Deltakere:

Arild Møkster	Skanska	NAF
Michael Berntson	Notech/Fabricom	EL&IT
Åge Blommenfelt	Orgsekr.	EL&IT
Jarle Dalberg	Distr. Sekr.	NAF
Anders Greve Andersen	Profitek	EL&IT
Kristoffer Kvamsdal	Mongstad Elektro	EL&IT
Kenneth Johansson	Emil Lundgren	SEF
Kjetil Gjerstad	StatoilHydro	IE
Bjørn Tore Tømte	D&F- Group	Fellesforbundet
Bjørn Kolbeinsvik	D&F- Group	Fellesforbundet
Siv Heidi Jørgensen	ESS	Fellesforbundet

Meldt forfall:

1. Godkjenning av innkalling og saksliste. Saksliste og innkalling godkjent.
2. Godkjenning av referat. Ingen kommentar til referatet.

3. Status ved prosjekter på Mongstad.

EVM- (Energiverk Mongstad) Prosjektleder Bjarte Bergset gikk gjennom følgende;

- Organisasjonskart over hele EVM prosjektet
- Hovedformålet med EVM, herunder virkningen av energiverket for Mongstad og feltet Gjøa.
- De forskjellige delprosjektene;
- KV- kraftvarmeverket som bygges av DONG
- GR- gassrøret fra Kollsnes til Mongstad og målestasjon på Kollsnes.
- RO- raffineri oppgradering ifm kraftvarmeverket.

SMIL- (StatoilHydro Miljøinvesterings prosjekt) ved Harry Knarvik;

- Organisasjonskart over prosjektet
- Ny surtvannstripper
- Nytt amim anlegg
- Nytt og forbedret svovelanlegg

Hovedleverandør blir NLI- Alfred Andersen, med Babcock Tyskland som underleverandør. Oppstart blir like over nyttår, og en topp bemanning i juli-august med ca 3-400 personer. Ferdigstillelse er oktober -09.

HMS- ved Randi Gundersen;

- Kampanjer som er i gang fra hms- avdelingens side.
- Arbeid i høyden, sikring av utstyr.
- Bedret kommunikasjon, større fokus på toolboks møtene
- Sterkere ledelses involvering, med krav og forventninger.
- Ansvar og roller.
- Risikoforståelse

Gikk også gjennom personskader med medisinsk behandling og andre hendelser med alvorlig potensialer.

Videre kom det til god diskusjon mellom møtedeltakerne og innlederne om det pågående hms- arbeidet og andre forslag som kan bidra til bedret hms resultater.

Her kan nevnes;

- Mer tilgjengelig sikringsutstyr og bedre kvalitet på utstyret.
- Bruke bilder for å billedliggjøre situasjoner om ønsket adferd som må ut til alle. (toolboksmøter)
- Økt fokus på riktig arbeidstøy for årstiden.

Prosjektledelsen oppfordret videre å komme med forslag som kan bidra til økt hms-fokus fremover.

Status- leirdrift.

Ole Øyvind Nilsen er camp manager ved Mongstad.

Ole presenterte prognoser, og presiserte prognoser, for belegget i leiren fremover, det vil være mellom 900 til 1100 i leiren frem mot sommeren 09. Hovedleiren oppe ved administrasjonsbygget vil ta mesteparten av dette belegget, resten vil innkvarteres i leir A, leir B skal fjernes. Etterlyser mer aktivitet på bruk av "leir møter" for å komme med innspill på forhold i leiren. Velferdsmøter må også kommuniseres bedre slik at mangfoldet av brukere i leiren representeres. Før møtet ble det oversendt syv punkter til avklaring i leiren;

1. Få på plass bedre retningslinjer ifm bruk av arbeidstøy i leirkantinene. I dag er det slik at en del som arbeider på kontor også bruker "arbeidsbukser" som er de samme som brukes av arbeidsstokken forøvrig. Det er derfor viktig å komme med noen presiseringer i forhold til dette. Foreslår at det tas samtaler med aktuelle selskaper som har kontraktsfestet at det skal benyttes kantinene til avvikling av lunsj, for om mulig komme frem til en omforent løsning.
2. Garderobeforholdene ved kanten er for liten og det foregår en del tyveri av "nordsjøjakker" der. Vanskelig å komme med noe konkret forslag her, men merking av tøy er jo noe som selskapene selv må sørge for
3. Bruk av desinfiseringsvæske er altfor dårlig, her må det faktisk stå en person å se til at personell bruker dette når det er spisetider.
4. Oppbevaringsrom for bagasje fungerer lite tilfredsstillende. Her må det legges tilrette bedre rutiner på inn/utlevering av bagasje.(merkesystem).
5. Internett. Få på plass nettkafe ved gamle kurslokale til StatoilHydro
6. Polsk TV, dette har fungert tidligere, men har nå i den senere tid ikke vært tilgjengelig trass en del purringer..
7. Trapper utenfor kantinene må ha bedre antiskli ved utgangene, litt av trappene er i treverk som blir sleipe/glatte i perioder.

En del av disse punktene vil det bli bedringer på når den nye leiren tas i bruk (2,4,5). Det er allerede blitt skjerpelser på dette med arbeidstøy i kantinen. (1) Polsk TV skal komme tilbake, usikker på hva som gjør at disse er falt ut, skal være på kanal 30, men det arbeides med saken (6). Tilstrekkelige pauserom inne på anleggsområdet/ raffinieret etterlyses.

Ole ønsker innspill så raskt som mulig dersom det er uregelmessigheter i leiren, Ole kan kontaktes på tlf, 90 99 86 89

Dersom det er ytterligere behov for assistanse ved uregelmessigheter i leiren, kan sikringsleder Øystein Nordvik kontaktes på tlf; 48 00 30 97.

4. Info fra LO- koordinatorene.

Gikk gjennom systemet for oversikt over arbeidstidsordninger. Samtidig viktig å presisere at med så mange utenlandske aktører som er her, er det vanskelig å si at det er fullgod kontroll på ordningene til de enkelte selskap. Det står ikke på informasjon om hvilke retningslinjer som gjelder, men snarere evnen til å gjennomføre det helt ut til det enkelte selskap. LO- koordinatorene har vært med på en rekke verifikasjoner av selskaper, både før og etter at Petroleumstilsynet hadde vært og blant annet stengt ett selskap ute fra EVM- anlegget. Det har blitt gjennomgått ca 100 arbeidskontrakter for å se til at disse er i samsvar med AML- og lønnsvilkår etter Allmenngjøringsloven. Dette har det vært mye arbeid med den siste tiden, og er en kontinuerlig prosess som pågår.

5. Velferd:

Går ut pga tidsnød..

6. Statusrapport fra tillitsvalgte.

Fabricom:

Er ca 80 personer. De utenlandske selskapene går nå 11-10 ordning og er fornøyd med det, de fleste er fra Randridge. Mye innleid personell ellers også.

Skanska:

Er ca 10 personer igjen på Mongstad, skal utføre betongarbeidene for Vassbakk & Stol i utførelsen av TCM (TestCenter Mongstad) kontrakten. Kan bli noen flere etter jul. går 4-3 rotasjon.

Emil Lundgren;

8 personer arbeider for Fabricom, to utleid til StatoilHydro, går 11-10 rotasjon. På slutten av arbeidet så langt, venter avklaring på noe arbeid senere på Mongstad. Trives bra i leiren.

Mongstad Elektro:

52 ansatte i olje og gass divisjonen, 27 medlemmer. Fått i gang AMU og holder på med forberedelser til valg på styre representanter i selskapet.

Profitek:

Har 15 personer hos NEM, 30 hos DONG, 2 på kai 9. Har ca 40 % innleide på Mongstad, går fortsatt på 12-9 ordning

StatoilHydro IE:

Driver en del med "opprydding" etter stansen og utfordringer ifm arbeidstid for eget personell i den forbindelse.

D&F- Group;

Har ikke fullgod oversikt over mannskapsstyrken, en god del innleide polakker og litauere. Arbeider med å få bedret arbeidsforholdene for tillitsvalgte og verneombud. Nytt klubbstyre er på plass ifm. fusjonen med Bjørge Norcoat.

EL&IT- forbundet:

Hatt møte med arbeidsgiverforeningen og opplever fremdeles god sysselsetting i bransjen, ingen direkte krisestemning iden sektoren. Ellers er det høyt fokus på Allmenngjøringsloven og oppfølging i den forbindelse.

Arbeidsmandsforbundet:

En del oppsigelser innen vakt, da særlig siden Stansen var ferdig.

7. Allmenngjøring av tariffavtaler.

Denne saken følges kontinuerlig opp.

8. Eventuelt.

Ingen spesielle saker tatt opp.!

Med vennlig hilsen

LO- koordinatorene- Mongstad

Vidar Berdalen

Truls- Olav Strand Nilsen.

Tlf: 957 72 793

Tlf: 977 54 557

Mail: vidar.berdalen@lo.no

Mail: trsn@statoilhydro.com

Bedrifter som har arbeid på Mongstad i september 2010.

(Revisjonsplans)

Leverandør	
<u>ABB</u>	MOD
<u>AGR Videoinspeksjon</u>	Inspeksjon
<u>AGR Inspektører</u>	
<u>AGR 3. part ver.</u>	
<u>Aker Solution</u>	MOD
<u>Alfa Laval</u>	Mekanisk
<u>Alfa Laval</u>	
<u>AOP I&VT</u>	Inspeksjon
<u>Axess</u>	Elektro
<u>Axess (Inspektører)</u>	Inspeksjon
<u>Beerenberg</u>	Service
<u>Bring Logistics</u>	Service
<u>BIS Production Partner (BPP)</u>	Mekanisk
<u>Cat Tech</u>	Service
<u>Causeway</u>	
<u>CEE</u>	Elektro
<u>Dresser-Rand</u>	MOD
<u>Fjell Industrier</u>	Mekanisk
<u>Force</u>	Inspeksjon
<u>Helland Elektro</u>	Elektro
<u>IKM Testing</u>	Drift
<u>Magne Hope</u>	Service
<u>Metric</u>	Elektro
<u>Mongstad Elektro</u>	Elektro
<u>Mongstad Test og Inspeksjon (MTI)</u>	Kran og Løft
<u>Natco UK Ltd.</u>	Elektro
<u>Nordhordland Grunn og Betong</u>	Service
<u>Nortrans</u>	Service
<u>Odde Plast</u>	
<u>PC Richardson</u>	Service
<u>Prevent Bevakning</u>	HMS
<u>Roxar</u>	
<u>SAR</u>	Service
<u>Selleid Truckutleie</u>	Service
<u>Siemens</u>	Elektro
<u>Solberg Andersen (SAAS)</u>	Automasjon
<u>Spray Service</u>	Automasjon
<u>Stangeland Kran</u>	Kran og Løft
<u>Terne (SIS/Ermo)</u>	Mekanisk
<u>Tölke - Kalsineringsovn</u>	Service
<u>Tölke - Ovner (ikke kals.)</u>	Service
<u>Veolia</u>	Service
<u>YIT</u>	Mekanisk

KOPI

Vår saksbehandler
Per Skau, tlf. +47 23063146

Vår dato
25082010
Deres dato
08072010

Vår referanse
2010/01042-20/320
Deres referanse
2010002605-3/LO
231.0/HAAN

Landsorganisasjonen i Norge
Youngs gate 11
0181 OSLO

Høring - Utkast til forskrift om fortsatt allmenngjøring av tariffavtale for enkelte petroleumsanlegg på land

Viser til LOs brev datert 08.07.2010, hvor vi blir bedt om å komme med eventuelle tilleggsbemerkninger/ytterligere dokumentasjon for fortsatt allmenngjøring.

Fellesforbundet viser til vårt brev datert 11.05.2010, hvor vi ba LO om å begjære videreføring av forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land. Vi mener det er godt nok argumentert for at det er behov for videreføring av denne forskriften.

Vi vil peke på at det her er snakk om anlegg hvor fagbevegelsen er godt representerte og med et aktivt Petroleumstilsyn. Dette gjør at det vil være vanskelig å kunne dokumentere tilfeller av sosial dumping, etter at forskriften om allmenngjøring ble vedtatt. Der hvor det er mistanke om at det skjer eller at det blir oppdaget, så blir dette ryddet opp i med en gang. Videre så blir forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett aktivt brukt på anleggene.

Dette viser at de verktøyene som er lagt til allmenngjøring fungerer etter hensikten. Spørsmålet blir derfor om hva som skjer hvis man nå opphever forskriften.

Fellesforbundet mener at behovet for allmenngjøring må vurderes ut fra Lov om allmenngjøring § 5 andre avsnitt med vekt på at nemnda kan treffe et vedtak dersom utenlandske arbeidstakere **"kan komme til å utføre arbeid på vilkår som samlet sett er dårligere..."**

Fellesforbundet viser til FAFO rapporten fra 2007 - "Sikrer Norges framtid på minstelønn". Denne rapporten viser at østeuropeisk arbeidskraft som jobbet på petroleumsanleggene på land i hovedsak ble lønnet på nivå til de allmenngjorte minstelønnsatsene. Dette mener vi fortsatt er det viktigste argumentet for å videreføre en allmenngjøring på dette området.

Fellesforbundet mener ut fra erfaringer og kontakter med de tillitsvalgte ute på anleggene at denne rapporten og dens konklusjoner er like aktuell i dag, som i 2007.

Etter at begjæringen fra LO ble sendt til tariffnemnda har Fellesforbundet henvendt seg til FAFO, som lagde rapporten "Sikrer Norges framtid på minstelønn", med forespørsel om de kunne si noe om aktualiteten i den før nevnte rapporten.

Dette med bakgrunn i at vi var kjent med at de hadde gjennomført en rekke prosjekter omkring temaet med Øst – Europeiske arbeidstakere i Norge. Svaret (vedlagt) forsterker vårt inntrykk i at det er en sannsynlighet for at en opphevelse av allmenngjøringsvedtaket raskt vil kunne medføre en

Vår dato
25082010

Vår referanse
2010/01042-
20/320

lønnsnedgang.

Dette med bakgrunn i at de virksomhetene som benytter seg av utenlandsk arbeidskraft fortsatt legger seg på minst mulig lønn etter allmenngjøringsforskriften. En opphevelse av forskriften vil derfor sannsynligvis føre til at utenlandske arbeidstakere vil gå ned til en lønn under minstelønna i Overenskomstene. Samtidig vil man stå i fare for å miste de kontrollmekanismene som følger med allmenngjøring.

Videre kan man lese ut av besvarelsen at virksomhetene også i fremtiden vil benytte seg av utenlandsk arbeidskraft.

Fellesforbundet mener derfor at allmenngjøringen for petroleumsanlegg på land må videreføres.

I høringen har nemnda tatt opp et forslag om endring av § 7 i forskriften som da skal lyde:
Satsene i § 4 og § 6 skal endres i samsvar med nye satser som måtte følge av eventuelle tariffrevisjoner mv.

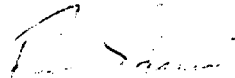
Dette er et forslag som vi mener er mer ryddig og forutsigbart en dagens tekst, og som vi derfor støtter.

Utover dette har Fellesforbundet ingen kommentarer til forkriftsutkastet.

Med vennlig hilsen
Fellesforbundet

Fellesforbundet

Per Skau
per.skau@fellesforbundet.no

Det er stadig nye underentreprenører og nye arbeidstakere som er inne for å gjøre oppdrag på landanleggene. Dette er trolig en situasjon som fortsatt er gjeldende.

Samtidig viste undersøkelsen at lovens formål om *likeverdighet* ikke var oppfylt. Det var til dels stor forskjell på østeuropeernes og nordmenns lønn, uavhengig av kompetanse og erfaring. Forskjellen var særlig stor mellom nordmenn og ustasjonerte østeuropeere som var ansatt i firmaer fra hjemlandet.

Andelen østeuropeere på landanleggene var på undersøkelsestidspunktet i 2007 rundt 20 prosent. Motivasjonen for å bruke østeuropeisk arbeidskraft var i hovedsak mangel på arbeidskraft. Bedriftsundersøkelsen i 2009 viste en stor økning i andelen bedrifter som brukte østeuropeisk arbeidskraft, sammenlignet med 2006. I industrien hadde andelen bedrifter som hadde brukt østeuropeisk arbeidskraft siste år økt fra 15 prosent i 2006 til 39 prosent i 2009. Avhengig av aktivitetsnivå, er det grunn til å tro at den samme trenden gjelder for landanleggene.

I kjølvannet av den internasjonale finanskrisa høsten 2008 kom det et omslag i det norske arbeidsmarkedet. Ifølge Fafos bedriftsundersøkelse fra 2009 ble etterspørselen etter østeuropeisk arbeidskraft redusert (gjaldt alle undersøkte bransjer). Samtidig svarte nesten 60 prosent av bedriftslederne som hadde erfaring med bruk av østeuropeisk arbeidskraft at de ville fortsette å benytte seg av denne type arbeidskraft det neste året. Den internasjonale finanskrisa kan ha ført til økt konkurranse i dette markedet. En mulig konsekvens av økt konkurranse er økende pris- og fleksibiliseringspress i bunnen av arbeidsmarkedet, der arbeidsinnvandrere ofte befinner seg. Blant tilsynsmyndighetene er det frykt for at problemet med useriøsitet har økt som følge av finanskrisa (Ødegård og Berge 2010).⁵

Operatøren/utbyggeren på landanleggene har ansvaret for å påse at HMS-regelverket etterleves av oppdragstakerne. Etter at noen av landanleggene ble omfattet av allmenngjøring, ble operatørene oppfordret av Petroleumstilsynet til å utvide dette påse-ansvaret til også å omfatte lønns- og arbeidsvilkår. Dette ble i stor grad fulgt opp i praksis ved at plikten til å følge allmenngjøringsforskriften (i praksis minstelønn) ofte ble kontraktsfestet nedover i kontraktsskjeden (Alsos og Ødegård 2007). I 2008 ble det vedtatt en ny forskrift om tillitsvalgtes innsynsrett og oppdragsgivers plikt til å påse at allmenngjøringsforskrifter etterleves. Operatørene hadde allerede da gjort seg noen erfaringer på grunn av den tidligere nevnte praksisen. Erfaringene viste at på tross av en grundig informasjonsvirksomhet om de allmenngjorte vilkårene nedover i kontraktsskjeden – på flere tidspunkter – hadde ikke alle bedrifter med oppdrag på anlegget tatt høyde for nødvendige arbeidskraftkostnader. Videre at selv med allmenngjøringsvedtak som utgangspunkt – var det svært krevende å undersøke at vilkårene faktisk ble oppfylt. Bedriftsundersøkelsen 2009 viste også at kun 43 prosent av industribedriftene som benyttet østeuropeisk arbeidskraft alltid ba om innsyn i lønns- og arbeidsvilkår hos underentreprenører og utleiefirmaer.

Allmenngjøring har vært et omstridt virkemiddel og den største skepsisen har vi funnet i industrien. Likevel er flertallet av bedriftslederne positive til dette virkemiddelet. Bedriftsundersøkelsen i 2009 viste at i de delene av industrien som var berørt av all-

⁵ Fafo-notat 2010:05: Useriøsitet i bemanningsbransjen. En casestudie i bygg.

Til Fellesforbundet
v/ Per Skau

Oslo, 17.08.10

Vedrørende forespørsel om erfaringer med allmenngjøring i industrien – inklusive petrokjemiske landanlegg

Vi viser til forespørselen fra Fellesforbundet om i hvilken grad Fafos forskning kan belyse erfaringene med allmenngjøring i industrien, inklusive landbaserte petroleumsanlegg. Fafos har siden 2004 gjennomført en rekke prosjekter om arbeidsinnvandring og tjenestemobilitet, hvor temaer som lavlønnskonkurranse, arbeids- og lønnsvilkår og allmenngjøring har blitt behørig behandlet. I denne sammenhengen vil vi særlig vise til resultater som er publisert i Dølvik m.fl. 2006¹, Alsos og Ødegård 2007², Andersen m. fl. 2009³ og Eldring (2010)⁴. I det følgende vil vi kort redegjøre for noen av hovedfunnene, samt knytte noen kommentarer til relevans i forhold til dagens situasjon.

Formålet med allmenngjøring er å sikre utenlandske arbeidstakere likeverdige lønns- og arbeidsvilkår med det som norske arbeidstakere har, samt å hindre konkurransevridning til ulempe for det norske markedet. Det første vedtaket trådte i kraft 1. desember 2004, og omfattet sju landbaserte petroleumsanlegg (byggfags-, elektrofags- og verkstedsoverenskomstene). Den eneste undersøkelsen om østeuropeernes egne erfaringer med allmenngjøring på landanleggene er fra 2007 (Alsos og Ødegård 2007). Fafos har i tillegg gjennomført to bedriftsundersøkelser om holdninger og synspunkter på allmenngjøring, i 2006 og 2009 (Dølvik m.fl. 2006, Andersen m.fl. 2009, Eldring 2010).

Undersøkelsen blant de østeuropeiske arbeidstakerne på petroleumsanleggene, dokumenterte at de i hovedsak ble lønnet i henhold til de allmenngjorte satsene for ufaglærte. I motsetning til norske arbeidere, ble de østeuropeiske arbeidstakerne stort sett lønnet flatt på minstelønnsatsen. Dette indikerer at allmenngjøringsforskriften var normgivende for lønnsfastsettelsen for østeuropeiske arbeidstakere på de to petroleumsanleggene. Det ble på undersøkelsestidspunktet ikke avdekket brudd på allmenngjøringsforskriften, bortsett fra at kun 10 prosent av dem som oppga å være faglærte, fikk minstelønn for faglærte. Selv om undersøkelsen fra 2007 viste at de fleste ble lønnet i henhold til de allmenngjorte lønnsatsene på petroleumsanleggene, var det kun vel halvparten av de østeuropeiske arbeidstakerne som visste at denne bestemmelsen fantes. Det har trolig sammenheng med omskifteligheten i denne type virksomhet å gjøre.

¹ Dølvik, Jon Erik, Line Eldring, Jon Horgen Friberg, Torunn Kvinge, Sigmund Aslesen og Anne Mette Ødegård (2006), Grenseløst arbeidsliv? Endringer i norske bedrifters arbeidskraftsstrategier etter EU-utvidelsen. Fafos-rapport 548

² Alsos, K. og A.M. Ødegård (2007), Sikrer Norges framtid på minstelønn. Østeuropeisk arbeidskraft på petroleumsanlegg på land. Fafos-rapport 2007:32

³ Andersen, Rolf K., Mona Bråten, Line Eldring, Jon Horgen Friberg, Anne Mette Ødegård (2009), Norske bedrifters bruk av østeuropeisk arbeidskraft. Fafos-rapport 2009:46

⁴ Eldring, Line (2010), «Allmenngjøring og minstelønnsregulering i Tyskland». I: Torgeir Aarvaag Stokke, red., Allmenngjøring i EU og Norge. Fafos-rapport 2010:14

menngjøring, var over halvparten av bedriftslederne svært eller ganske positive til allmenngjøring i sin bransje (Andersen m.fl 2009). Undersøkelsen omfattet også bedrifter som hadde hatt oppdrag på de petrokjemiske anleggene, men antallet bedrifter i utvalget er for lite å gjøre inngående separate analyser av deres holdninger.⁶ Vi kan allikevel slå fast at trenden i stor grad er den samme som hos andre industribedrifter som er berørt av allmenngjøring. Resultatene for industribedrifter generelt viste:

* Om lag 70 prosent av industribedriftene som var berørt av allmenngjøring mente at konkurransesituasjonen for deres bedrift var forblitt uendret etter allmenngjøringsvedtakene

* Nesten 80 prosent av industribedriftene som var berørt av allmenngjøring mente at allmenngjøring ikke har påvirket deres bruk av østeuropeisk arbeidskraft.

* Flertallet av industribedriftene som var berørt av allmenngjøring mente at allmenngjøring i liten eller ingen grad hadde ført til økte kostnader for bedriften.

Dette tyder på at allmenngjorte tariffavtaler i praksis byr på få problemer for de industribedriftene som er berørt. Resultatene fra våre ulike undersøkelser viser også at allmenngjøring ser ut til å være et effektivt virkemiddel for å sikre et norsk minimumsnivå for lønn. Allmenngjøring bidrar blant annet til at det er enklere både for oppdragsgivere og tilsynsmyndigheter å undersøke arbeidstakernes vilkår.

De strukturelle forholdene som i utgangspunktet ga grobunn for lavlønnskonkurranse blant underentreprenører på petroleumsanleggene er antagelig fortsatt til stede. Finanskrisen i Europa bidrar sannsynligvis til økt konkurranse om oppdragene, noe som kan føre til at prisene presses nedover. Lavere arbeidskostnader er en viktig del av konkurransen. I deler av det norske arbeidsmarkedet vet vi at vanlige tariffavtaler har en normativ gjennomslagskraft, også i virksomheter som ikke er omfattet av avtaler. Selv om allmenngjøring nok kan ha en generell normdannende effekt når den er i kraft, er det liten grunn til å anta at en slik effekt vil vedvare, eller være særlig sterk, etter at vedtaket eventuelt er opphevet. Erfaringene fra petroleumsanleggene i perioden før 2004, samt i byggebransjen, har også vist at en normdannende effekt i mindre grad er gjeldende i bransjer og arbeidsplasser med hyppig skiftende kontrakter og utenlandske oppdragstakere og arbeidstakere.

Anne Mette Ødegård og Line Eldring
Fafø Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning

⁶ Det var 67 bedrifter i nettoutvalget som hadde utført arbeid innenfor ett eller flere landbaserte petroleumsanlegg. 41 av disse hadde brukt østeuropeisk arbeidskraft.

Anleggskontor Kårstø.

Kopi

Vedlegg 5

Til. Odd Magnar Solbakken.
Oslo Bygningsarbeiderforening.

Fra. Rune Eriksson.
LO Koordinator Kårstø.

Kopi. Roger Pilskog.
Unionen Fagforening.
Terje Hetland.
Hovedtillitsvalgt IE Kårstø.

SAK: Oppsummering/status lønnsforhold for ansatte i Nordic Steel Buldings.

Fredag den 14. november oppsøkte tre polske ansatte i Nordic Steel Buldings LO kontoret på Kårstø, med en del avvikene lønnsforhold.

Jeg tok opp denne saken med Statoilhydros ledelse og hovedtillitsvalg IE umiddelbart.

Det ble fra Statoilhydro tatt kontakt med D&F GROUP som har tatt inn Bjørheim Stål til å sette opp en stålhall. Bjørheim har tatt inn Nordic Steel Buldings.

DFG etterspurte dokumentasjon arbeidskontrakter lønnsutbetalinger og lønnsliper mandag den 17. november uten noe hel. De har fått arbeidskontrakter.

Fakta:

De involverte:

Janusz Stajszczak.	Mob:96686903.	Drammen bygg.
Michalak Slanomir.	Mob:96660229.	Drammen Bygg.
Marcin Jaroslaw Nowak.	Mob:46397940.	Oslo Bygg.

Medlemskapsopplysningene ble innhentet av meg mandag den 17. november, hos Fellesforbundet Avd.057 i Haugesund.

Sakene som ble tatt opp med meg var:

- De fikk ikke lønnsliper.
- De kom til Kårstø den 17. september og hadde frem til i dag fått 10,000-, kr i lønn kontant.
- Skatt hvordan dette ble innbetalt.
- Innbetaling av fagforenings kontingent.
- Ulike spørsmål om kompensasjon i forhold til reiser.
- Ulike mangler på lønnsforhold før de kom til Kårstø, to har jobbet i Oslo/Drammens regionen fra mars i år.
- Spørsmål i forhold til arbeidstid.

Arbeidet stoppet på Kårstø.

Arbeidet med oppsettingen av stålhallen ble stoppet onsdag den 19. november kl 1000, dette etter krav fra Statoilhydro til DFG.

Kontraktsforhold på Kårstø.

Statoilhydro har inngått en stor kontrakt med D&F GROUP i forhold til utskifting av isolering, dette er en kontrakt som blir fulgt opp av driftsorganisasjonen på Kårstø.

Dette er en kontrakt som går over flere år.

DFG har inngått en totalentreprise med Bjørheim Stål i forhold til oppsetting av en stålhall til pre.fab aktiviteter i fremtiden. Bjørheim har inngått kontrakt med Nordic Steel Buldings.

Arbeidstid:

De involverte har arbeidet 10 timers dag, 6 dager i uken minus 0,5 time i pause pr dag. Slik jeg har forstått dette jobber de dette i tre måneder, så har de fri to til tre uker.

Det foreligger ingen godkjenning for denne arbeidstiden på Kårstø fra P.tilsynet. Når dette ble avdekket, så ble de satt til å jobbe 7,5 times dag fra tirsdag den 18. november etter krav fra Statoilhydro.

I arbeidskontrakten deres står det at de skal jobbe 37,5 timer i uken. Det ble opplyst i dag at de har jobbet utover disse 10 timene pr dag.

Lønnsgaranti.

DFG har stilt lønnsgaranti for at alle disse forhold i denne saken skal oppklares og at alle utbetalinger i henhold til allmenngjøringsvedtaket overholdes. Det er blitt sendt e-post til Roger Pilskog om dette og bekreftet på telefon. DFG har også sendt e-post til Statoilhydro om dette og dette vil bli bekreftet i brev.

Status i dag.

De tre har i dag fått mesteparten av utestående innbetalt på konto og resten var på vei i banken i ettermiddag. Dette gjelder innbetaling av 134 kr timen gange totale timer. (fra 450 til i overkant av 500 timer) Det er ikke tatt noe avregning i forhold til overtid, reiser osv.

De tre reiser til Oslo i morgen, de kjører med egne biler. De tar kontakt med deg Odd Magnar på fredag, de har fått telefon nummer av meg.

De hadde ikke noe status på om de har en jobb å gå til, når de kommer til Oslo fredag. De kommer til å ta kontakt med Nordic Steel på fredag om dette.

Dialog.

Det har vært god dialog mellom LO Kårstø og Statoilhydro i denne saken og med DFG Steinar Ellingsen som er personalsjef. Ellingsen og eg har hatt god dialog med Roger Pilskog i forhold til denne saken.

Jeg tror at denne saken kan få en god avslutning med fortsatt god dialog, hvis det er uklarheter med det jeg har fått på papir ring meg gjerne.